Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب پېژندنه

||||||||||||||||||||||||||||||||||||||

د کـتـاب نـوم : ربیع الاول او میلاد نبوي

لیکوال :: علامه محمد معین الدین أبوالفضل

خـــپـرونـکـــی: بېنوا انټرنیټ پاڼه

د چاپ ټول حقوق له لیکوال او بېنوا پاڼي سره خوندي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ربیع الاول او میلاد النبي

نحمده ونصلي علی رسوله الکریم.

امابعد: فأعوذبالله من الشیطان الرجیم بسم الله الرحمن الرحیم.

(ومارسلناک الارحمة للعالمین) وایضاً قال الله تعالي(انک میت وانهم میّتون) وایضاً قال الله تعالی (لقد جاء کم رسول من انفسکم عزیز علیه ماعنتم حریص علیکم باالمومنین رءوف رحیم)

محترمومسلمانانو! څرنګه چې دربیع الاول مبارکه میا شت رابره سویده اوپه دغه میاشت کښی داسلام پیغمبرامام الانبیاء رحمة للعالمین رسول حضرت محمدصلی الله علیه وسلم زیږیدلئ دئ اوپه همدغه میاشت کښی وفات سوئ دئ په همدغه مناسبت زه غواړم چي ومحترمو مسلمانانوته داسلام دپیغمبر دولادت اوله دنیا څخه دده مبارک درحلت اووفات بیان اوتفصیل په هغه ډول وکړم چي په شرعي لحاظ زیات مستند اومثبت وي اودمسلمانانو دزړونودپاره ډیرجالب اورقت وربخښونکئ وي اوهمدارنګه غواړم داسلام دپیغمبردمیلاد اودو فات دورځي دلمانځني په باب واقعي اوسوچه شرعي معلومات عرض کړم اوپه دي اړه دافراط کونکو اودتفریط کونکو چهره څرګنده کړم.

محترمو ورونږو!یوځل بیادرته ذکرکوم چي په دغه لړئ کښي به وتاسي محترموته څلورقسمه مطالب په تفصیل سره بیان کړه سي.

اول داسلام دپیغمبر دولادت واقعه اودده مبارک دتولد په وخت کښي نااشنااونادره خارق العادته پیښي.

دوهم دده مبارک دوفات اوله دنیا څخه دده درحلت واقعه .

دریم دده مبارک دولادت اودوفات دورځي دلمانځني شرعي حکم اوپه دي اړه دافراط اودتفریط په باب شرعي حکم .

اوڅلورم داسلام دپیغمبر دعظمت دشان په باب ځني بیخي نادراومثبت اوصحیح معلوماتونه.

محترم ورونږ دي له دي څخه هم باخبره وي چي دغه بیانونه له ډیروعمده اومعتبروکتابوڅخه مأخوذدي لکه (البدایة والنهایة ، سیرت ابن هشام ،تاریخ طبري ، محمد رسول الله صلی الله علیه وسلم [تالیف،محمدرضا، روضة الشهداء [للواعظ الکاشفي] ، سخاوي ، مدارج النبوة [للمحدث دهلوي] ، الحاوي [للامام السیوطي] ،وغیره(

له محترمو مسلمانانوڅخه هیله کوم چي دخپل محبوب پیغمبر په باره کښي دغه بیانونه په ډیر غور سره مطالعه کړي اودشوق اوذوق اودمینی اومحبت اودجوش اوخروش په کتنه سره ددغو بیانو دخپل پیغمبر دولادت اودرحلت

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دورځي حق وراداء کړئ دااوله برخه تمهيدي بيان وو مقصودي بيانونه به انشاءالله پرلپسي ستاسي وحضورته تقديم
کړه سي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی! !

محترمومسلمانانو ! اوس د رحمة اللعالمین پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) د تولد او د زوکړي په تفصیلاتو پیل کوم.

محترمو ورونو ! د حج مبارکي ورځي وي او د تشریق د ورځو مابین ؤ ، دجمعې مبارکي شپه وه چي د اسلام د پیغمبر د خلقت ماده دده د مبارک پلار عبدالله له وجود څخه ، دده د مبارکي مور حضرت بي بي آمنې (رضي الله عنها) و مبارک رحم ته ورنقل سوه .

حضرت امام أحمد بن حنبل فرمایلي دي چي د جمعې مبارکه شپه د لیلة القدر تر شپې بهتره ده ؛ ځکه چي کومي ښیګڼي ، برکتونه ، کرامتونه او نیکبختۍ چي په جنس کښي د جمعې د مبارکي شپې پر عالمیانو باندي راتوی سوي او نازل سویدي په هیڅ بله شپه کښي نه راتوی سویدي او نه به د قیامت تر ورځي پوري راتوی سي ، نو که په دغه وجه د إسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) د میلاد شپه د � شب قدر � تر شپې أفضله او بهتره وګڼله سي نو لایقه خبرده .

او ډیرو علماؤ پر دغه خبره باندي تصریح هم کړېده ، په روایاتو کښي راغلي دي چي په دغه شپه کښي له الهي لوري و ملائکوته حکم وکړ سو چي ټول عالم په أنوارو د قدس (یعني د ذات مقدس چي الله [جل جلاله] دئ) منور وګرځوی ، او ټول ملائکه ، اسمانونه او مځکه په سرور ، ابتهاج او خوشحالۍ کښي راغلل ، او و خازن ته د جنت أمر وسو چي � فردوس أعلی � خلاص کړي او ټول عالم په خوشبویه رائحو سره معطر وګرځوي ، او و ټولو طبقو ته د اسمانو او و ټولو ځایو ته د مځکي زیرئ ورکړ سو چي محمدي نور نن شپه د حضرت بي بي آمنې په رِحم کښي قرار ونیوئ.

همدارنګه روایت سوئ دئ چي په سهار کي ددغي شپې د مځکي د مخ ټول بتان سرچپه پر مځکه باندي ولوېدل او د مځکي پر مخ باندي د ټولو بادشاهانو تختونه سرنګون کړه سوه ، او په دغه شپه کښي هیڅ یو سرائ داسي ندئ پاته سوئ چي روښانه سوئ دي نه وي او هیڅ یو ځائ داسي ندئ پاته سوئ چي منور دي نه وي ګرځېدلئ ، او هیڅ یو چارپائ داسي نه دئ پاته سوئ چي په دغه شپه کښي دي دَی ګویا سوئ او خبري کونکئ نه وي ګرځیدلئ ، او په دغه شپه کښي د مشرق وحشي حیوانانو د مغرب پر وحشي حیوانانو باندي د إسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) زیرئ وکړ او تر دغه شپه له مخه قریش په سختي قحطۍ او تنګۍ کښي واقع سوي وو چي درختي ټولي وچي سوي وې او چارپایان یې له ډیري کمزورۍ او ډنګروالي پر لار باندي نسوائ تللائ ، ددغه شپې په برکت الله تعالی بارانونه شروع کړل او له قریشو څخه قحطي ولاړه او له خوشحالۍ او پراخۍ سره مخامخ سول ، په دې وجه به قریشو ودغه کال ته � سنة الفرح و الإبتهاج � وایو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د إسلام پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) پوره نهه میاشتي (نه زیات او نه کم) د خپلي مبارکي مور په رحم کښي ؤ ، په دغه موده کښي دده مبارکي مور هیڅ یو داسي تکلیف ندئ محسوس کړئ لکه څرنگه چي یې نوري ښځي په عمومي ډول د حمل په وخت کښي محسوسه وي .

لکه چي له حضرت آمنې څخه نقل سوئ دئ چي دې مبارکي فرمایلي دي چي زه په دې هیڅ نه یم اګاه سوې چي زه خاونده د حمل یم ، مگر تنها له دې وجي مې پر ځان باندي د حاملې خیال راتلئ چي زنانه مرض مې قطع سوئ ؤ .

له ځیني روایتو څخه داسي فهمیږي چي په وخت کښي د حمل ددې مبارکي په پیغمبر د إسلام دې د څه تکلیف او ثقل حس وکاوئ ، خو علماؤ دا پر ابتدا د حمل ، حمل کړئ دئ ، چي دا بیایو بل خارق العادته کار دئ ؛ ځکه چي ښځي په ابتدا کښي د حمل کوم تکلیف نه محسوسوي بلکي په وروسته کښي احساس د تکلیف ورته پیداکیږي .

حضرت ابونعیم له ابن عباس څخه روایت کړئ دئ چي یوه نښانه د حملداره کېدو د حضرت آمنې په رسول د خدائ دا وه چي په قریشو کښي چي څه چارپایان وو ټولو په هغه شپه کښي دا ویل چي : � موږ په خالق د کعبې قسم کوو چي د الله تعالی په رسول باندي دده مبارکه مور حملداره وگرځېدله ، کوم چي د تمامي دنیا امام او د ټولو خلگو د هدایت څراغ دئ .

او په یوه روایت کښي داسي راغلي دي چي د مځکي د مخ ټولو چارپایانو دغه ډول خبر په دغه شپه کښي وکړه .

همدارنگه حضرت آمنې (رضي الله عنها) فرمایلي دي چي په داسي حال کښي چي زه نیمئ ویښه وم او نیمئ بیده وم ، دا ږغ مي واوریدئ چي : � تر ټولو خلگو په بهترین شخص سره ته حملداره سوې یې � او د همدغه غیبي ږغ په وجه زه په دې عالمه سوم چي زه حملداره یم .

همدارنگه دې مبارکي فرمایلي دي چي په دوران کښي د حمل هره میاشت د اسمان او مځکي له طرفه پر ماباندي داسي غیبي ږغ کیدئ چي : � خوشحالي دي وي تا لره چي ددې وخت رارسېدلئ دئ چي ظاهر به سي له تا څخه � أبوالقاسم � (صلی الله علیه وسلم) .

همدارنگه حضرت بي بي آمنې فرمایلي دي چي حضرت محمد (صلی الله علیه وسلم) چي کله ځما په نس کښي ؤ ، نو په خوب کښي مي ولیدل چي یو نور له ما څخه جلا سو داسي نور چي ټول عالم په هغه نور سره منور وگرځیدئ ، او دارنگه مي بنگلې د � بصری � کوم چي د شام په طرف کښي یو ښار دئ ولیدلې ، او ددغه واقعې په مثل د إسلام د پیغمبر د ولادت په وخت کښي هم پېښه سوه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له حضرت بي بي آمنې څخه ماسوى د اسلام له پيغمبر څخه بل کوم ولد ندئ پيداسوئ ، او دارنګه دده مبارک د پلار عبدالله هم بل هيڅ څوى ندئ ځيږيدلئ .

په دې موضوع کښې روايتونه مختلف دي چې د إسلام د پيغمبر د تولد په وخت کښې دده پلار ژوندئ ؤ او که وفات سوئ ؤ ؟

ځينو علماؤ ذکر کړيدي چې دده مبارک پلار دده تر تولد له مخه وفات سوئ دئ او دغه قول ډير مشهور هم دئ او ځينو عمده علماؤ ددې تصحيح هم کړېده.

او ځينو علماؤ ويلي دي چې دَى مبارک د اتو يا د اوو يا د دوو مياشتو ؤ ، او دغه راز نور قولونه هم راغلي دي.

دده مبارک دپلار حضرت عبدالله صاحب د وفات واقعه په مختصر ډول داسي وه چې : عبدالله صاحب د قريشو له يوې ډلې سره په تجارت ولاړئ ، کله چې و مدينې منورې ته دوى ورسېدل نو عبدالله هلته مريض سو ، د مرض په وجه له خپلو ملګرو څخه د خپلو ماماګانو په کور کښې پاته سو کوم چې د بني نجار له قبيلې څخه ول ، کله چې دده ملګري و مکې شريفې ته راورسېدل نو عبدالمطلب له دوى څخه د خپل څوى عبدالله پوښتنه وکړه ؟ دوى ورته وويل چې هغه د ناجوړى په وجه په مدينه منوره کښې د خپلو ماماګانو په کور کښې پاته سو ، بيا عبدالمطلب خپل مشر څوى � حارث � دده د معلومات دپاره و مدينې ته وليږئ ، حارث چې و مدينې ته ورسيدئ نو په دغه وخت کښې عبدالله صاحب وفات سوئ او دفن سوئ ؤ په داسي ځاىٔ کښې چې � دار نابغه � ورته ويل کيده .

او ځينو علماؤ فرمايلي دي چې دده مبارک دفن په � أبوا � کې سوئ دئ .

له حضرت ابن عباس (رضي الله عنه) څخه روايت دئ چې کله عبدالله صاحب وفات وکړ نو ملائکه و و الله تعالى ته عرض وکړ چې اې څموږ باداره ! محمد چې پيغمبر او حبيب ستا دئ يتيم وګرځيدئ ، نو الله (جل جلاله) و فرشتو ته په جواب کښې وفرمايل چې د محمد زه حافظ ، مددګار او کفيل يم ، تاسي پر محمد باندي صلوة او سلام واياست او و ده ته دعاګاني کوى .

دا د إسلام د پيغمبر حضرت محمد مصطفى (صلى الله عليه وسلم) تر ولادت له مخه د � مشت نمونهء خروار � په ډول ځيني له عظمت او له جلال څخه ډک حالات وو چې ما درته ذکر کړل ، نو تاسي فکر وکړى چې کله دَى مبارک ځيږېدئ او دنيا دده په وجود سره مشرفه کيدله نو لا به څه قسم عجائبات منځته راغلي وي چې د هغوى تفصيل به هم (إن شآءالله) سره له بيانه د واقعې د تولد دده مبارک په راتلونکي برخه کښې درته راسي .

)مدارج النبوت للمحدث الدهلوي وغيره . (

ومن الله التوفيق.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی! !

محترمومسلمانانو ! په دې او راتلونکې برخه کښې وتاسي محترمو ته د إسلام د پيغمبر د ولادت او د زوکړې او دارنګه دده مبارک د زوکړي د تاريخ په شا وخوا کښې د ځينو مهمو خارق العادته پيښو بيان درته کوم کومي چي په شريعت کښې � ارهاصات � ورته ويل کيږي :

اول : د اسلام د پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) د تولد او زوکړي نيټه او تاريخ :

شيخ عبدالحق محدث دهلوي په � مدارج النبوت ج ۲ ص ۱۴ � کښې ذکر کړيدي چي جمهور د أهل سِيَر اود تواريخ پر دې خبره باندي دي چي تولد او زوکړه د اسلام د پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) په � عام الفيل � کښې وروسته له دې څخه چي د فيل د واقعې څلوينښت ورځي يا پنځه پنځوس ورځي تيري سوي وې سوېده ، او دغه قول أصح د أقوالو دئ .

او دارنګه داخبره مشهوره ده چي تولدده مبارک د � ربيع الأول � په مياشت کښې سوئ دئ.

او ځينو علماؤ پر دغه خبره باندي ادعا د اتفاق کړېده .

دارنګه د ده مبارک تولد په دولسمه د ربيع الأول کښې سوئ دئ ، او په دې باره کښې نور قولونه هم راغلي دي خو دغه قول أشهر او أکثر دئ ، او د مکې د خلګو عمل هم پر دغه خبره باندي جاري ؤ ؛ ځکه چي دوی به د ربيع الأول په دوولسمه د إسلام د پيغمبر د ولادت د ځائ زيارت کاوه ، او دده مبارک د زوکړي په مناسبت چي به کوم د خير کارونه دوی کول نو هغه به هم د ربيع الأول په دوولسمه شپه کښې وو .

او دارنګه ورځ د دوشنبې وه ، لکه څرنګه چي و ده مبارک ته له الهي لوري څخه ابتدا د وحي او هجرت دده مبارک له مکې مکرمي څخه ، او رسېدل دده و مدينې منورې ته او فتح د مکې شريفي او وفات دده مبارک د دوشنبې په ورځ سويدي .

د دوشنبې د ورځې چي د ربيع الأول دوولسمه ورځ وه ، د صبح صادق په وخت کښې دده مبارک زوکړه وسوه .

او ځينو علماؤ فرمايلي دي چي دده مبارک تولد د دوشنبې په شپه کښې سوئ دئ ، دغه علمآء پ دې سره دليل نيسي چي په رواياتو کښې راغلي دي چي دده مبارک د زوکړي په وخت کښې ستوري و مځکي ته رانژدې کړه سوه او دارنګه شهب او کواکب پرلپسې د اسمان له طرفه رالوېدل ، خو د دوی له دغه استدلال څخه په دې ډول جواب ورکړ سوئ دئ چي د إسلام د پيغمبر د ولادت او د نبوت زمانه خو د خارق العادته شيانو د ښکاره کيدو زمانه وه نو دا ممکن دئ چي رانژدې کيدل د ستورو دي و مځکي ته او دارنګه سقوط د ستورو دي په خارق العادته توګه د ورځي واقع سوئ وي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوه سه ! چي د علمِ نجوم ځينو ماهرانو ذکر کړيدي چي په کوم ساعت کښي چي د إسلام د پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) تولد سوئ دئ هغه (يعني د دنيا د ټول عمر په ساعاتو کښي) تر ټولو اسعد او ډير نيکبخته ساعت ؤ ، لکه چي په � روضة الأحباب � کښي هم ددې ذکر راغلئ دئ ، خو محدث دهلوي فرمايلي دي چي حقه خبر داده چي د إسلام پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) متشرف په زمانه سره ندئ بلکي زمانه په ده سره متشرفه ده ، همدا سبب دئ چي ولادت دده مبارک په هغو مياشتو کي ندئ واقع سوئ چي په کرامت او برکت سره مشهوري دي لکه محرم ، رجب او رمضان .

له حضرت ابن عباس څخه روايت دئ چي : � ولدَ رسول الله (صلى الله عليه وسلم) يوم الإنين و أستنبئ يوم الإثنين و خرج مهاجرا من مكة الى المدينة يوم الإثنين و قدم المدينة يوم الإثنين و توُفيَ يوم الإثنين و رفِعَ الحجرالأسود يوم الإثنين � تفرد به أحمد ، وفي رواية بزيادة : � نزلت سورة المآئدة يوم الإثنين � (كذافي البداية والنهاية) .

د � محاضرات تاريخ الأمم الإسلامية للخضري � کښي د ج١ص٦٢ کښي ، دارنګه د � رحمة اللعالمين � د ج١ ص٣٨ـ٣٩ کښي

د إسلام د پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) د مَولد په باب داسي راغلي دي : � ولد سيد المرسلين (صلى الله عليه وسلم) بشعب بني هاشم بمكة في صبيحة يوم الإثنين التاسع من شهر ربيع الأول ، لأول عام من حادثة الفيل ، ولأربعين سنة خلت من ملك كسرى أنوشيروان ، ويوافق ذالک العشرين او الثاني و عشرين من ابريل سنة ٥٧١م حسبما حققه العالم الكبير محمد سليمان المنصور فور و المحقق الفلكي محمود باشا . �

او شيخ محمد رضا د خپل کتاب � محمد رسول الله � چي د ډيرو عمده کتابو د سِيَرَ او دتاريخ له پخوړ څخه جوړ دئ په ص١٢ کښي د إسلام د پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) د مَولِد په ارتباط داسي ذکر راغلئ دئ : � ولد النبي (صلى الله عليه وسلم) في فجر يوم الإثنين لاثنتى عشرة ليلة مضت من شهر ربيع الأول (و هل مكة يزورون موضع مولده في هذا الوقت) في عام الفيل ، و لأربعين سنة خلت من حكم كسرى أنوشيروان خسرو بن قباذ بن فيروز ٢٠ أغسطس سنة ٥٧٠م بمكة في الدار التي صارت تدعي لمحمد بن يوسف الثقفي أخى الحجاج ، و كانت قبل ذلک لعقيل بن أبي طالب و نزل على يد الشفا أم عبدالرحمن بن عوف فهي قابلته . �

د � ألأنوار المحمدية من المواهب اللدنية � په ص٦٧ کښي راغلي دي چي علمآؤ اختلاف کړئ دئ په شان کښي د کال د ولادت د نبي (صلى الله عليه وسلم) خو أکثر علماء پر دغه خبر باندي دي چي د إسلام پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) په عام الفيل کښي زيږيدلئ دئ ، په داسي حال کښي چي د فيل له واقعې څخه ٥٠پنځوس ورځي تيري سوي وې او مياشت د ربيع الأول وه ، ورځ د دوشنبې وه ، وخت د صبح صادق ؤ او د ربيع الأول دوولسمه وه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

محترمو مسلمانانو ! په راتلونکي برخه کښي به و تاسي ته د هغو عجآئباتو او خارق العادته پیښو بیان وسي کومي چي دده مبارک د تولد د وخت پر شاوخوا پیښي سویدي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی! !

قدرمنومسلمانانو ! په دې برخه کښې د إسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) دتولد په وخت کښې او یا دده مبارک له تولد څخه وروسته تر هغه وخته پورې چې دَی و مبارکې مرضعې ، حلیمې سعدیې ته ورسپارل کیدئ او یا وروسته بیا د حلیمې سعدیې له طرفه بیرته وخپل مبارک نیکه عبدالمطلب ته سپارل کیدئ ، هغه مستند او په صحت رسیدلې عجائب ، ارهاصات او خارق العادته واقعې نمبرواره درته ذکرکوم کومې چې څموږ او ستاسې د ګران رسول حضرت محمد (صلی الله علیه وسلم) د بې مثاله او بې نظیره عظمت او رفعت څرګندویې دي :

)۱ : (أخرج أبونعیم عن بریده و إبن عباس قالا : رأت آمنة في منامها فقیل لها : إنک قد حملت بخیر البریة و سیدالعالمین ، فإذا ولدتیه فسمیه أحمدًا و محمدًا و علقي علیه هذه ، فانتبهت و عند رأسها صحیفة من ذهب مکتوب علیها : أعیذه بالواحد ، من شر کل حاسد ، و کل خلق رائد ، من قائم وقاعد ، عن السبیل عاند ، علی الفساد جاهد ، من نافث او عاقد ، و کل خلق مارد ، یأخذ بامراصد ، في طرق الموارد ، أنها هم عنه بالله الأعلی ، و احوطه منهم بالیدالعلیا ، والکف الذي لایری ، یدالله فوق أیدیهم ، و حجاب الله دون عادیهم ، لا یطردوه ولایضروه في مقعد ولامنام ، و لا مسیر و لا مقام ، أول اللیالي و آخرالأیام .

)کذا في الخصائص الکبری للسیوطي . (

ترجمه : حضرت بي بي آمنې یو خوب ولیدئ او ورته وویل سول په دې خوب کې چې : بېشکه ته حملداره سوې یې په بهتر د انسانانو او په سردار د عالمیانو ، نو کله چې و ځیږوې ته دَی نو مسمی یې که په أحمد او په محمد سره او راوځړوه پر ده باندې (یعني دده پر غاړه باندې) دا کلمې چې : � أعیذه بالواحد الخ ، نو کله چې دا ویښه سوه و سر ددې ته د سرو زرو یوه صحیفه پرته وه او دا مذکورې کلمې پکښې لیکلې سوې وې (چې له أعیذه بالواحد څخه شروع بیا تر پایه پورې) .

)۲ : (و أخرج البیهقي والطبراني و أبونعیم ، و إبن عساکر عن عثمان بن أبي العاص قال :

حدثتني أمي أنها شهدت ولادة آمنة أم رسول الله(صلی الله علیه وسلم) لیلة ولدته قالت : فما شئ أنظر الیه في البیت إلانور و إني لأنظر إلی النجوم تدنو حتی أني لأقول لیقعن علي ، فلما وضعت خرج منها نور أضآء له البیت و الدار حتی جعلت لا أری إلا نورًا.

ترجمه : بیهقي ، طبراني ، أبونعیم او ابن عساکر له عثمان څخه چې د أبي العاص ځوی دئ روایت کړئ دئ چې ده مبارک فرمایلي دي چې : ماته څما مور دا قصه وکړه چې کله چې د رسول الله(صلی الله علیه وسلم) له مور مبارکې حضرت آمنې څخه د الله پاک رسول پیدا کیدئ نو زه و ولادت ددې مبارکې ته حاضره سوم ، نو په دغه کور کښې هیڅ داسې شئ نه ؤ چې ما به ورته وکتل مګر خالص نورګرځیدلئ ؤ او د أسمان و ستورو ته مې کتل چې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وارپه وار دونه رانژدې کيدل چي ما به له ځانه سره دا ويل چي دغه ستوري به پر ما باندي راولوېږي (د مذکور روايت دپاته کلمو توضيح به په بل نمبر کښې درته راسي) .

۳(: (له عمر بن قتيبه څخه روايت دئ چي ځما پلار قتيبه وويل چي هغه وخت چي د حضرت آمنې (رضي الله عنها) د ولادت وخت سو نو الله پاک و فرشتو ته وفرمايل چي د اسمان ټولي دروازې خلاصي کړی او دارنګه د ټولو جنتو دروازې هم ټولي خلاصي کړی ، او دارنګه يې و پرشتو ته حکم وکړ چي د إسلام د پيغمبر د زوکړي و ځائ ته ټول حاضر سی ، بيا پرشتې راکښته سوې په داسي حال کښې چي يو پر بل يې د إسلا د پيغمبر د زوکړي زيرئ کاوئ او د ټولي دنيا غرونه اوږده ، دراز او جګ سول او د ټولو دريابو اوبه د أسمان وطرفته پورته سوې ، او د ټولو دريابو اوسيدونکيو خوشحالۍ شروع کړې ، او يوه ملائکه داسي نه وه چي د إسلام د پيغمبر د زوکړي و ځائ ته دي نه وه حاضره سوې ، او شيطان ملعون د � بحرخضرا � يعني د زرغونه درياب و منځته سرچپه خپل ځان وروغورځاوه ، او نور ټول شيطانان په دغه وخت کښې په طوقو او ځنځيرو وتړل سول او د لمر نور او روښنايي ته د خپل أصلي حالت په نسبت زيات عظمت او لويي وروبخښله سوه ، او د حضرت بي بي آمنې پر سر باندي په هوا کښې اويا زره حوري د جنت ودرولي سوې چي د إسلام د پيغمبر د ولادت او د زوکړي انتظار يې کاوه ، او په دغه کال کښې الله (جل جلاله) خپله الهي فيصله په دې ډول صادره کړه چي د دنيا ټولي ښځې به دغه کال له وجي د کرامته د حضرت محمد (صلی الله عليه وسلم) نارينه اولادونه زيږوي ، او دغه کال به داسي درخته (يعني ميوه داره درخته) نه پاته کيږي چي ميوه دي ونه کړي ، او دغه کال چي په خلګو کښې کومه ويره او ترس موجود وي هغه به له منځه ځي ، او أمن او أمان به جوړيږي .

بيا چي کله د إسلام پيغمبر و زيږېدئ نو ټوله دنيا له نوره څخه ډکه سوه او ټولو ملائکه ؤ خوشحالۍ شروع کړې او په هر اسمان کي يو عمود د زبرجدو او يو عمود د ياقوتو پيدا کړ سو چي ټول اسمانونه په روښانه کړه سول ، او کله چي د إسلام پيغمبر د معراج په شپه و اسمانو ته پورته سو نو دغه عمودونه او ستني ده مبارک په خپله وليدلې او وده مبارک ته په شپه د معراج ووېل سول چي ستا د ولادت په خوشحالي کښې دغه عمودونه په اسمانو کښې خدائ پاک پيدا کړل .

او همدارنګه دده مبارک د زوکړي پر مهال د نهر کوثر پر غاړه باندي (کوم چي په جنت کښې دده مبارک په نامه باندي و نهر دئ) اويازره درختي د أظفر مشکو کوم چي أفضل ترين مشک دي پيدا کړې چي د دغو درختو ميوې به د قيامت په ورځ جنتيان د خوشبويي په ډول کاروي .

او د دنيا ټول بتان سرچپه ولوېدل ، او د لات او عزى دوه بتان له خپل ځائ څخه ووتل او دا ډول يې ويل : اوس تباهي او خرابي و قريشو ته راغله چي محمد � أمين � پيدا سو ، قريش نه پوهيږي چي څه ورپېښه سوه ، او

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دارنگه د بيت الله شريفي له نس څخه ډيري ورځي دغه الفاظ خلګو اوريدل : الآن يُرَد علي نوري ، الآن يجيئني زواري ، الآن أطَهر من أنجاس الجاهلية ، ايتها العزى هلكتِ .

او همدارنگه درې ورځې پرلپسې کعبه شريفه په زلزله او حرکت کښې وه .

)أخرجه أبو نعيم ، كذافي الخصائص الكبرى لسيوطي . (

پوه سه ! چي ددغه حديث په باب امام سيوطي د نکارت شديده ذکر کړئ دئ ، خو دا د سند و ځينو راويانو ته د کتلو په وجه دئ او پاته سو ذکر سوئ مضمون ، نو د هغه په تحقق او په ثبوت کښې شک کول ډير نالائق کار دئ ؛ ځکه هغه شخصيت چي قطعي دلائل پر دې خبره باندي قائم دي چي دنيا ټوله دده په خاطر پيدا سوې ده ، نو د هغه د تولد پر مهال دغه ذکر سوئ مضمون ډير کم لا ښکاره کيږي تر دې غټې غټې واقعات په قوي دلائلو ثابت دده مبارک د زوکړې په مناسبت واقع سويدي .

)۴ : (خطيب بغدادي روايت کړئ دئ چي حضرت آمنې فرمايلي دي چي کله له ما څخه محمد (صلى الله عليه وسلم) پيدا سو نو ما يوه ډيره لويه نوراني وريځ وليده چي په دغه وريځ کي ما د اسانو � سهيل � (يعني سِيسنئ) او د وزرو (يعني د وزرو د پرشتو) اواز او د نارينه ؤ کلام واوريدئ ، په دغه وريځ کښې محمد (صلى الله عليه وسلم) پټ کړ سو ، او له ما څخه غائب کړ سو ، وروسته مي له يو چا څخه واوريدل (يعني له يوه غيبي ږغ کونکي څخه) چي داسي يې ويل : � طوفوا بمحمدٍ في جميع الأرض و اعرضوه على كل روحاني من الجن و الملائكه والطيور والوحوش ، واعطوه خُلق آدم ومعرفة شيث و شجاعة نوح و خلة إبراهيم ، ولسان اسماعيل و رضآء اسحق و فصاحة صالح و حكمة لوطٍ و بشرى يعقوب و شدة موسى و صبرَ أيوب و طاعة يونس و جهادَ يوشع و صوت داود و حب دانيال ، و وقارَ الياس و عصة يحيى و زهدَ عيسى ، و أغمسو ه في أخلاقِ النبيين.

يعني : طواف وکړئ په محمد ، وګرځوئ دَی په ټوله مځکه کښي او عرض کړئ وړاندي کړئ دَی پر ټولو هغو موجوداتو باندي چي خاوندان د روح وي له پيرانانو څخه او له انسانانو او ملائکه ؤ څخه او له مرغانو او وحشي حيوانانو څخه ، او ورکړئ وده ته خِلقت د آدم او معرفت د شيث او شجاعت د نوح او خليل والئ د إبراهيم او ژبه د إسماعيل ، او رضا او خوشحالي د إسحق او فصاحت د حضرت صالح او حکمت د حضرت لوط ، او د خوشحالئ زيرئ د يعقوب او قوت او سختي د موسى او صبر د أيوب او طاعت او فرمانبرداري د يونس او جهاد د يوشع او صوت (يعني ښه اواز) د داؤد او محبت د دانيال او وقار او سنگيني د الياس او عصمت د يحيى او زهد د عيسى ، او غوټه کړئ دَی په أخلاقو د نبيانو کښي.

لکه چي يو شاعر فرمايلي دي :

حسن يوسف دمِ عيسى يدِ بيضا داري آنچه خوبان همه دارندُ تو تنها داري .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بيا حضرت بي بي آمنې فرمايلي دي چي وروسته له دې ځخه چي دغه حالت له ده مبارک ځخه ليري سو نو ناڅاپه غيبي درې نفره پيدا سول د يوه په لاس کښي د سپينو زرو ګړوه وه او د بل په لاس کښي د زمرودو يو تال ؤ او د دريم پلاس کښي سپين وريښم (يعني د سپينو وريښمو يوه ټوټه وه) بيا يې دغه ټوټه و غوړوله ، بيا يې يو داسي مُهر ورڅخه راوايستئ چي د کتونکو سترګي يې (يعني د بې انتها خوندور والي په وجه) په حيرت کښي اچولې ، بيا يې دَی مبارک اوه واره د ذکرسوي ګړوې په وجه پريمنځئ ، بيا يې په ذکرسوي مُهر سره دده مبارک د دوو اوږو په منځ کښي مُهر ولګاوه ، بيا يې په ذکر سوي وريښمين ټوکر کښي دَی مبارک وپيچئ ، بيا يې يو ساعت په خپلو وزرو کښي ونيوئ وروسته يې و ماته بيرته راکړ .

)كذا في الأنوار المحمديه من المواهب اللدنيه . (

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی! !

اللهم صل علی محمد النبي الأمي و علی آله و أصحابه وبارک وسلم .

قدرمنومسلمانانو ! د إسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) د تولد او د زوکړي په حرمت او په برکت ، یا په بل عبارت دده د تولد په استقبال کښي چي الله (جل جلاله) و عالم انسانیت ته ، بلکي و عالمِ مُلک او عالم ملکوت ته ، و عالم خلق او عالم أمَر ته ، و عالم علوي او عالم سفلي ته کوم عجآئبات او مختلف النوع د عادت خلاف ، نادر او په حیرانتیا کښي اچونکي أمور او واقعات ښکاره کړیدي ، د ټولو ذکر کول ځما عاجز ، بلکي د هر انسان له طاقت څخه وتلئ کار دئ ، خو بیا هم د یو کافي تعداد ذکر ما په تیرو برخو کي درته وکړ او د ځینو نورو ذکر په دې برخه کښي درته کوم .

) ۱: (د اسلام د پیغمبر د مبارک نیکه عبدالمطلب څخه روایت دئ چي ده مبارک فرمایلي دي چي زه په شپه د ولادت د حضرت محمد (صلی الله علیه وسلم) په نزد د کعبې شریفي وم ، کله چي شپه و نیمایي ته ورسېدله ومي لیدل چي کعبه شریفه د � مقام إبراهیم � پر طرف راماَئله سوه او پر سجده باندي پرېوتله او په دغه ډول د تکبیر اواز ورڅخه راغئ چي : � الله أکبر ، الله أکبر ، رب محمد المصطفی الآن قد طهرني ربي من أنجاس الأصنام و أرجاس المشرکین . �

یعني الله (جل جلاله) ډیر لوئ دئ ، الله (جل جلاله) ډیر لوئ دئ ، چي رب د محمد مصطفی دئ (یعني رب د هغه محمد دئ چي الله تعالی له مابین څخه د ټولو کائناتو غوره کړئ دئ) په تحقیق سره پاکه کړم زه رب ځما له مردارېو څخه د بتانو او له نجاستو څخه د مشرکانو (یعني اوس چي د إسلام پیغمبر حضرت محمد پیدا سو نو ددې وخت رانژدې دئ چي دغه درې سوه او شپېته بتان به چي کفارو پر ما باندي شاوخوا راګرځولي دي او دارنګه دغه مشرکان به چي قسم قسم د شرک عملونه دلته کوي نیست او نابود وګرځي) .

)۲ : (د إسلام د پیغمبر د ولادت سره سم د کسری قصر او بنګله په لړزه کښي راغله او ۱۴ کنګرې ورڅخه راولوېدلې .

)۳ : (دده مبارک له ولادت سره سم د � ساوه � بحیره وچه سوله او اوبه یې په مځکه ننوتلې .

)۴ : (هغه شېله او کنده چي په هغه وخت کښي په � وادي سماوه � سره مشهوره وه ، چي په طول کښي د زروکالو یې اوبه قطعه سوي وې له اوبو څخه ډکه راوبهېدله .

)۵ : (د پارسیانو ، اتش پرستانو د عبادت خانې اور چي زر کاله متصل بل سوئ راچلیدلئ ؤ په دغه شپه کښي مړ سو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

)٦ : (دده مبارک له زوکړي سره سم یو داسي نور او روښنايي پیدا سوه چي ددغه نور په سبب و حضرت بي بي آمنې ته د شام بنګلې ښکاره کړې سوې .

)٧ : (دده مبارک د زوکړي په وخت کښي حضرت بي بي آسیه (رضي الله عنها) او حضرت مریمه (رضي الله عنها) او د جنت حوري و حضرت بي بي آمنې ته حاضري سوې او خبري يې ورسره وکړې .

)٨ : (امام سهیلي له تفسیر څخه د � بقي بن مخلد الحافظ � څخه حکایت کړئ دئ چي ابلیس ملعون څلور ځله سختي چغي او بغاري کړيدي : ١: � په هغه وخت کښي چي دَی ملعون کړ سو � ٢ : � په هغه وخت کښي چي له اسمانو څخه و مځکي ته راکښته کړ سو � ٣ : � په هغه وخت کښي چي د إسلام پیغمبر حضرت محمد (صلى الله علیه وسلم) و زیږیدئ � ۴ : � په هغه وخت کښي چي له الهي لوري څخه د فاتحې سورت پر حضرت محمد (صلى الله علیه وسلم) باندي نازل کړ سو . �

)٩ : (کله چي د إسلام پیغمبر پیدا کړسو نو د طفولیت او شیرخورۍ په ابتدايي شپېو کښي بې و سپوږمۍ ته په ګوته اشاره کوله ، وهر طرفته چي بې اشاره وکړه نو سپوږمۍ به وهغه طرف ته میلان وکړ ، او ده مبارک به له سپوږمۍ سره خبري کولې او سپوږمۍ به له ده سره کولې .

)١٠ : (کله چي دَی مبارک پیدا سو نو خبري بې کولې او ملائکو او پرشتو به دده مبارک ځانګو ورځنګوله .

له حضرت حلیمې سعدیې (رضي الله عنها) څخه روایت دئ چي دې مبارکي فرمايلي دي چي اول ځل چي ما د إسلام و پیغمبر ته تئ ورکړ نو ده خبري وکړي نو يې داسي وويل : � الله أكبر كبيراً والحمدلله كثيراً وسبحان الله بكرة و أصيلا .

)مدارج النبوت ، الداية والنهاية ، المواهب اللدنية . (

والسلام.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی! !

اللهم صل علی محمد النبي الأمي و علی آله و صحبه وسلم تسلیما .

قدرمنومسلمانانو ! په دې برخه کښې د إسلام د پیغمبر د تولد په اړه او دده مبارک د زوکړې په مناسبت ځینې نور بیانونه درته عرضوم .

اول بیان په دې ارتباط دئ چې ایا د إسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) تولد په داسې حال کښې وسو چې خدایي مسرور او مختون ؤ ، یعني خدایي یې � نو� له مور څخه پرې سوئ او خدایي سنت کړ سوئ ؤ او که څنګه ؟

په دې موضوع کښې علماؤ او أهلِ سیرَ درې قوله ذکر کړیدي :

اول قول د حضرت ابن عمر او د حضرت عباس (رضي الله تعالی عنهما) دئ چې دوی فرمایلي دي : � ولد رسول الله (صلی الله علیه وسلم) مسرورا مختونا . �

یعني زېږېدلئ دئ د خدائ رسول په داسې حال کښې چې خدایي یې � نو � پرې کړ سوئ ؤ او خدایي سنت کړ سوئ ؤ .

دوهم قول د حضرت أبي بکره (رضي الله عنه) دئ چې ده فرمایلي دي : � إن جبریلَ ختن النبي (صلی الله علیه وسلم) حین طهر قلبه � یعني بېشکه جبریل (علیه السلام) هغه وخت د إسلام د پیغمبر سنتي وکړه چې دده مبارک زړه یې ورپاکوئ.

دریم قول دادئ چې د إسلام د پیغمبر مبارک نیکه دده مبارک سنتي وکړه او دده د سنتۍ په مناسبت یې یوه غټه مهماني هم وکړه چې د قریشو خلګ یې په دغه مهمانۍ کښې سره راجمع کړل .

)البدایة والنهایة وغیره . (

دوهم بیان په دې اړه دئ چې د محمد نوم پر ده مبارک (صلی الله علیه وسلم) باندې چا کېښودئ ؟

په دې باره کښې هم د سِیرَ د معتبرو کتابو له مطالعې څخه مختلف قولونه څرګندیږي :

یو قول دادئ چې کله چې دَی د خپلې مبارکې مور په نس کښې ؤ نو ودې مبارکې ته په خوب کښې وویل سول چې کله چې دې دغه کوچنئ پیدا سي نو د أحمد او د محمد نومونه پر ده مبارک باندې کښېږده ، لکه چې په تیرو برخو کښې ددغه خوب مفصل ذکر تیر سو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم قول دادئ چي دده نیکه چي کله دده له ولادت سره سم قسم قسم خارق العادته واقعات ولیدل نو په دې سبب یې پر ده باندي د محمد نوم کیښودئ ؛ ځکه چي و ده ته دا څرګنده سوه چي دَی به محمود او ستایل سوئ د ټول مخلوق وګرځي .

دریم قول دادئ چي عبدالمطلب صاحب په دې وجه د محمد نوم پر کیښودئ چي ده یو وخت خوب ولیدئ چي د سپینو زرو یو ځنځیر دده له ملا څخه راخارج سي او ددغه ځنځیر یو طرف په اسمان کښي وي بل طرف یې په مشرق کښي وي او بل طرف یې په مغرب کښي وي ، بیا دغه ځنځیر ددرختي په شکل وګرځي چي پر هره پاڼه باندي ددې درختي نور او روښنايي وي او د مشرق او د مغرب خلګ په دغه درخته پسي لاسونه نیسي ، بیا ده مبارک ددغه خوب بیان و یو داسي چا ته وکړ چي د خوبو په معنی پوهیدئ ، نو هغه ددغه خوب معنی په دې ډول ورکړه چي ستا له ملا څخه به داسي څوک پیدا سي چي أهل مشرق او أهل مغرب بې تابعداري کوي او أهل د اسمان او أهل د مځکي بې ستاینه کوي .

څلرم قول دادئ چي عبدالمطلب صاحب دغه نوم د الهي الهام په وجه پر ده باندي کیښودئ .

محترمو مسلمانانو ! په دغه نامه سره د إسلام له پیغمبر څخه پرته دده مبارک د تولد د وخت تر رانژدې کیدو پوري هیڅوک نه ؤ مسمی کړ سوئ ، البته کله چي دده مبارک د تولد زمانه رانژدې سوه نو ځینو مشرکانو په خپلو ځامنو باندي په دې وجه د محمد نوم کیښودئ جي دوی له یهودو څخه دا خبره په وار وار اوریدله چي د اخیري نبي د تولد زمانه هم دغه زمانه ده او پیدا کیږي به هم په قریشو کښي او نوم بې محمد وي .

دغه مبارک نوم ډیر خصوصیتونه لري :

اول خصوصیت یې دادئ چي دغه مبارک نوم په شکل او صورت د انسان دئ ، چي اول میم یې د انسان د سر په ډول دئ او حاء یې د انسان د دوو لاسو په ډول ده او دوهم میم یې د انسان د � نو � په محاذات کښي دئ او دال یې د انسان د پښو په برابري کښي دئ ، که په قدیم کوفي خطه سره دغه مبارک نوم ولیکل سي نو ددې خبري ښه وضاحت وسړي ته کیږي .

دوهم خصوصیت یې دادئ چي (العیاذ بالله) د قیامت په ورځ چي کوم څوک و دوږخ ته ورځي نو د هغه انساني صورت مسخ ګرځي له وجي د احترامه د صورت د لفظ د محمد .

دریم خصوصیت یې دادئ چي دغه مبارک نوم د الله (جل جلاله) د محمود له نامه څخه جوړ سوئ دئ ، لکه چي حضرت حصان (رضي الله عنه) د خپلو عربي اشعارو په یوه برخه کښي و دغه مطلب ته اشاره کړېده ، اشعار دادي :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

أغر عــليه لـــــلنبوةِ خـــــــاتَمٌ من اللهِ مِن نورٍ يَلـــوحُ و يَشهَدُ

وضمَّ الإلهُ اسما النبي الى اسمه اذا قال في الخمس المؤذن أشهَدُ

وشـــــق لهُ من إسمه لِيُـــجِلَّــه فذوالعرش محمودٌ و هذا مـــحمدٌ

څلرم خصوصيت يې چي پر ډيرو خصوصيتو باندي مشتمل دئ دادئ چي ابن عساکر له کعب الأحبار څخه روايت کړئ دئ چي حضرت آدم (عليه السلام) و خپل ځوۍ شيث (عليه السلام) ته وفرمايل چي : � اي ځوۍ کيه ته به له ما وروسته ځما خليفه او جاينشين يې ، نو دغه خليفه توب په تقوى او په پرهيزګاري سره سنبال کړه او هر وخت چي الله (جل جلاله) ذکر کوې نو د محمد نوم هم ورسره ذکر کوه ؛ خکه چي بېشکه نوم د محمد پر ساق باندي د عرش ما ليکلئ وليدئ او پر ټولو اسمانو زه وګرځيدم نو داسي ځائ مي په اسمانو کښي ونه ليدئ چي د محمد نوم دي هلته نه وي ليکل سوئ ، دارنګه دغه نوم د محمد

ما د جنت د حورو پر ځيګرو باندي ليکلئ وليدئ ، دارنګه مي د طوبى د درختي پر پاڼو باندي نوم د محمد ليکل سوئ وليدئ ، دارنګه مي د سدرة المنتهى ددرختي پر پاڼو باندي دغه مبارک نوم ليکلئ وليدئ او دارنګه مي د هري پرشتې پر تندي باندي دغه نوم ليکل سوئ وليدئ ، نو اې شيثه ! دغه مبارک نوم ډير يادوه ؛ ځکه چي ملايکي او پرشتې يې په خپلو ټولو وختو کښي يادوي . �

پنځم : په شفا کښي راغلي دي چي پر يوه ډيره پخوانۍ او قديمي ډبره باندي دا جمله ليکله سوې وه : � محمد تقي مصلح أمينٌ . �

شپږم : پر يوه ډبره باندي په عبراني خط سره د موسى (عليه السلام) په کتابت سره دا توري ليکلي وو :� بسمک اللهم ! جاَءالحق من ربکَ بلسانٍ عربي مبين ، لاإله إلاالله محمد رسول الله ، کتبه موسى بن عمران . �

)کذا ذکره ابن ظفرفي البِـشـَر عن معمر الزهري . (

اوم : علامه ابن مرزوق له عبدالله بن صُحان څخه روايت کړئ دئ چي د هند د بحر په يوه جزيره کښي موږ يو ډير پاکيزه او ډير خوشبويه تک سور ګل وليدئ چي په سپين خطه سره پر ده باندي ليکل سوي ؤ (يعني په فطري او خدايي ليکنه سره) :� لا إله الاالله مـــحمد رسول الله � او دارنګه مو يو سپين ګل وليدئ چي په ژړ رنګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

داسي باندي ليکل سوي ؤ (يعني په فطري ډول) : � برآءة من الرحمن الرحيم الى جنات النعيم لآإله إلاالله محمد رسول الله . �

اتم : په شفا کښي ذکر سويدي چي د خراسان په ځينو ښارو کي يو کوچنئ و زيږيدئ چي پر يوه بغل باندي يې � لا إله إلاالله � ليکل سوئ ؤ او پر بل بغل باندي يې � محمد رسول الله � ليکل سوئ ؤ .

نهم : رافعي په � روض الرياحين � کښي ذکر کړيدي چي د هند په بعضي ښارو کښي يوه ميوه داره درخته ده چي پوستکئ لري ، کله چي دغه پوستکئ مات کړ سي نو يوه پېچلې سوې شنه پاڼه پکښي پرته وي چي په واضح کتابت سره باندي ليکلي وي:

لآ إله إلا الـــــلـــــــه محـــــمـــد رسول الله

او خلگ په دغه درخته باندي تبرک حاصلوي.

لسم : أبو يعقوب صياد فرمايلي دي چي د � أبلّې � په نهر کښي کښي مي د ماهيانو ښکار کاوئ ، نو مي داسي يو ماهئ ونيوئ چي پر راسته طرف يې � لااله إلاالله � ليکلئ ؤ او پر چپه طرف يې � محمد رسول الله � ليکلئ ؤ ، نو کله چي دغه ليکنه ما وليدله نو دغه ماهئ مي بيرته و اوبو ته پريښودئ .

يولسم : په سنة ۸۰۹ کښي د انار يوه دانه پيدا سوه چي په تور رنگ د محمد نوم باندي ليکلئ ؤ .

دوولسم : ابن طغربِک په � نطق المفهوم � کښي له ځينو علماؤ څخه روايت کړئ دئ چي په يوه جزېره کښي يوه غټه درخته ده چي ډيري پاڼي لري او ډېره خوشبويه ده ، ددغي درختي پر پاڼو باندي په ډير واضح کتابت سره په سره رنگ (يعني په فطري ډول) درې ليکي خط ليکل سوئ دئ ، اوله ليکه يې � لآإله إلاالله � ده ، دوهمه ليکه يې � محمدرسول الله � ده ، دريمه ليکه يې � إن الدين عندالله الإسلام � ده .

)کذا في الأنوار المحمديه من المواهب اللدنية و غيره . (

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی! !

اللهم صل على محمد النبي الأمي و على آله و صحبه وسلم تسليما .

محترمومسلمانانو ! په دې برخه کښې داسلام دپيغمبر د تولد اود زوکړې په اړه ديهوديانوپيشگويې گاني اوددە مبارک له زوکړې سره سم وخلگوته ددوی له خوا ددې اظهارات کول چې داخيري پيغمبر تولداوزوکړه وسوه بيان درته کوم .

۱) : (ابن سعد ، أبونعيم او ابن عساکر له أبي نمله څخه روايت کړئ دئ چې ده فرمايلي دي چې د بني قريظه يهودو به د رسول الله (صلى الله عليه وسلم) بيان پخپلو کتابو کې ددرس او د تعلم په شکل لوستئ او دارنگه بې و خپلو ماشومانو ته دده مبارک په باره کښې تعليم ورکاوه او دده صفتونه بې ورايزده کول او دده مبارک د نومو په باب بې درس ورکاوه او دا بې ويل چې هجرت دده به و موږ ته او مدينې منورې ته کيږي ، خو کله چې د إسلام پيغمبر و دوی ته ښکاره سو او دوی د سر په سترگو وليدئ نو له ده مبارک سره يې حسد او کين شروع کړ او بغاوت يې وکړ او دده مبارک له رسالت څخه منکر سول .

۲) : (همدارنگه ابن سعد او أبو نعيم له إبن عباس څخه روايت کړئ دئ چې د � قريظه ، نضير، فدک او خيبر � يهودانو ټولو د إسلام پيغمبر ړومبئ له دې څخه لا پيژندئ چې دَی مبارک مبعوث کيدئ ، او دا هم ورته معلومه وه چې دَی مبارک به و مدينې منورې ته په هجرت راځي ، بيا کله چې دَی مبارک وزيږيدئ نو د يهودو ټولو علماؤ وويل چې په نن شپه کې أحمد (يعني اخيري نبي) و زيږيدئ ، او د هغه معلومات له مخې چې دوی د علمِ نجوم له لارې درلودئ پر دغه خبره باندې يې و خلگو ته دا دليل پيش کړ چې نن شپه هغه ستورئ راختلئ دئ کوم چې د اخيري پيغمبر د تولد په مناسبت و موږ ته له پخوا معلومات ؤ چې دغه ستورئ به راخيږي ، بيا چې کله د إسلام پيغمبر په نبوت مشرف کړ سو نو د يهودو علماؤ دده له نبي کيدلو څخه هم و خلگو ته اطلاع ورکړه (إنتهى مع توضيح و إختصار) .

تنبيه :

محترمو مسلمانانو ! يو قسم ډير تک سور ستورئ دئ ، چې په يهودو کښې دا خبره مشهوره وه چې دغه ستورئ هغه وخت په اسمان کښې ښکاره کيږي چې يا د يوه نبي تولد وکړ سي او يا په نبوت سره مشر کړسي ، د إسلام د پيغمبر د تولد په شپه هم دغه ستورئ د يهودو علماؤ وليدئ او دده مبارک له نبي کيدو سره سم يې هم دغه ستورئ وليدئ ، نو ځکه دوی و خلگو ته وويل چې دغه ستورئ خو د يوه نبي د تولد يا د هغه د نبي کيدو په

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مناسبت ښکاره کيږي او نبي خو له أحمد څخه پرته بل هيڅوک پاته ندئ ، نو معلومه ده چي دَی مبارک زيږيدلئ دئ يا نبي سوئ دئ .

)کذا أخرج أبو نعيم من طريق أبو سعيد الخدري في حديث طويل مع وضاحة . (

)٣ : (همدارنګه ابن عساکر او أبو نعيم له حضرت أبوهريره څخه روايت کړئ دئ چي کله چي � بخت نصر � پر بني اسرائيلو باندي حمله وکړه او دوی يې تار پتار کړل نو ځيني يهود چي د هارون له اولادې څخه وو و � يسرب � ته راغلل کوم چي د مديني منورې پخوانئ نوم دئ او دغه راتګ يې په دې سبب ؤ چي دوی ته دا معلومه وه چي اخيري نبي به و دغه ځائ ته په هجرت راځي ، او دوی به و خپلو اولادو ته د نبي (عليه الصلوة والسلام) په باره کښي توصيې کولې او په دې باب بې ډير تاکيد ورته کاوه چي هر وخت که دغه نبي تاسي وليدئ نو مکمل متابعت او فرمانبرداري بې کوی .

)۴ : (همدارنګه له حضرت کعب او وهب منبه څخه روايت دئ چي دوی دواړو مبارکانو فرمايلي دي چي �بخت نصر� يو وخت يو داسي شانداره او د عظمت والا خوب وليدئ چي دَی يې په ډيره ويره کي واقع کړ ، بيا کله چي له خوب څخه رابيدار سو نو خوب ورڅخه هير سو (يعني دونه قدر خو يې پياد ؤ چي ما يو ډير د عظمت والا خوب وليدي ، خو تفصيل د خوب ورڅخه هير سو) نو يې خپل ټول کاهنان او ساحران سره راجمع کړل او د خپل تشويش او دخوب د ليدلو ذکر يې ورته وکړ او له دوی څخه يې وغوښتل چي ماته ځما د خوب معنی راکړی !

کاهنانو او ساحرانو ورته وويل چي ته ستا خوب و موږ ته بيان کړه نو به موږ و تاته د هغه معنی درکړو ؟

ده ورته وويل چي خوب خو راڅخه هير سوئ دئ ، هغوی ورته وويل چي بيا خو نو موږ ددې قدرت نلرو چي تعبير يې درکړو ، بيا بخت نصر حضرت دانيال (عليه السلام) کوم چي په اسيرانو کښي د يهودو يې دَی مبارک هم راوستلئ ؤ و خپل حضورته راوباله ، نو حضرت دانيال و ده ته دده ليدل سوئ خوب توري په توري ورپياد کړ ، په دې ډول چي و بخت نصر ته يې وويل چي تا په خوب کي يو لوی بت وليدئ چي دواړي پښې يې په ځمکه کښي وي او سر يې په اسمان کښي ؤ ، او ددغه بت لوړه حصه د سرو زرو وه او مابين يې د سپينو زرو ؤ او لاندي حصه يې تر ځنګنو پوري دژيړو يا د پتلو وه او لينګي يې د وسپنو وه او دواړي پښې يې د کودريو وې ، نو په دې منځ کښي چي تا په خوب کښي و دغه بت ته کتل په داسي حال کښي چي ددغه بت حسن او محکم صنعت ته په تعجب کښي اچولئ وې نو الله (جل جلاله) د اسمان له طرفه دغه بت پر ککری باندي په يوه ډبره وويشتئ او داسي يې ميده کړ لکه غنم چي تر ژرنده راووزي ، نو ددغه بت سره او سپين زر او ژړ او کودري ټول سره ګډ سول تر داسي اندازې پوري چي تاته په خِيال کښي دا خبره دروګرځيدله چي که ټول انسانان او پيرانان سره اټول سي ددې دپاره چي دغه سره زر او سپين زر او دغه ژړ او اوسپينه او کودري سره جلا کړي نو ددغه کار قدرت به ونلري ، او دارنګه تا په خوب کښي ودغي ډبري ته وکتل کومه چي د اسمان له طرفه دغه بت په وويشتل سو نو ودي ليدل

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي دغه ډېره وار په وار ، دقيقه په دقيقه غټيږي او سره ځي تر داسي حده پوري چي دغي ډېري ټول مځ د مځکي ونيوئ ، نو تاچي وکتل بل شئ په نظر نه درتلئ ماسوی له اسمانه او له دغي ډېري .

بخت نصر و حضرت دانيال ته وويل چي ښېشکه همدغه ډول خوب مي وليدئ ، بيا يې ورته وويل چي نو ددغه خوب تاويل او معنی څه ده ؟

نو حضرت دانيال ورته وويل چي کوم بُت چي تا په خوب کښي وليدئ نو هغه عبارت دئ د دنيا له مختلفو ډلو او امتو څخه چي له ابتدا څخه د زمانې يې واخلې بيا تر اخيره پوري ، او کومه ډېره چي تا په خوب کښي وليدله نو هغه عبارت د ئ د الله تعالی له دين څخه چي په اخير د زمانې کښي به الله (جل جلاله) ټول امتونه په وولي په دې ډول چي الله پاک به له عربو څخه نبي أمي مبعوث وګرځوي او دده دين به پر ټولو اديانو باندي غالبه سي او ټول مځ د مځکي به ونيسي لکه څنګه چي تا دغه ډېره په خوب کښي وليدله چي مځ د مځکي يې ټول ونيوئ .

)کذافي الخصائص الکبری للسيوطي . (

)٥ : (همدارنګه بيهقي او أبو نعيم له علي ازدي څخه روايت کړئ دئ چي يهودو به (يعني په هميشه ډول) داسي دعا کوله : � اللهم ابعث لنا هذا النبي يَحكُمُ بيننا و بينَ الناس � يعني اې الله ! مبعوث کړه ومږ ته دغه نبي (يعني کوم چي تا يې وعده په تورات کښي راسره کړېده چي حضرت محمد [صلی الله عليه وسلم] دئ) چي حکم او فيصله وکړي څموږ او د نورو خلګو په منځ کښي .

)٦ : (همدارنګه حاکم او بيهقي له ابن عباس څخه روايت کړئ دئ چي د خيبر د يهودو او د � غطفان � د قبېلې سره جنګ سو بيا په جنګ کښي د خيبر يهود له شکست سره مخامخ سول ، نو دوی په دغه دعا سره له الله پاک څخه نصرت او امداد وغوښتئ : � اللهم إنا نسألکَ بحق محمد النبي الأمي الذي وعدتنا أن تخرجه لنا في آخرالزمان إلا نصرتناعليهم � بيا ددغه دعا په برکت دوی د غطفان پر قبيله باندي غالبه سول ، بيا چي کله د إسلام پيغمبر مبعوث سو نو دوی کفر غوره کړ ، نو الله (جل جلاله) دغه مبارک آيت نازل کړ : � و کانو من قبلُ يستفتحون ...الی اخر الآيَة. �

والسلام

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ربيع الاول او وفات النبي

بسمه تعالی! !

اللهم صل علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه وسلم تسلیما .

قدرمنو مسلمانانو ! د إسلامي قافلې د سالار حضرت رسول أکرم محمد (صلی الله علیه وآله وصحبه وسلم) د میلاد او دده مبارک له تولد سره مقارن یا دمخه یا وروسته ، د عجائباتو او د خارق العادته واقعاتو په باب (انشآءالله) ما وتاسي ته په زړه پوري او کافي معلوماتونه درکړل ، اوس د إسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) د وفات او له دنیا څخه د رحلت په اړه معلومات درکوم ، خو البته په دغه اوله برخه کښي د تمهید په ډول د یوه مطلب بیانول غواړم.

محترمو ! داخبره وهر چا ته په واضح او په متیقن ډول ځرګنده ده چي دنیا او د دنیا هر څه بقآء او وفا نلري ، که خوشالي وي او که غم ، که راحت وي او که مصیبت ، که غنا او دولت وي او که مسکنت ، که ګدایي وي او که بادشاهي ، که نامتووالئ وي او که ګمنامي ، که صحت وي او که مرض هر څه چي وي اخیر ختمیدونکئ دئ .

نظـــــــــــم:

کنج امان نیست درین خاکدان

مغز وفا نیست درین استخوان

آنچه درین مآئدء خرگه ایست

کاسهء آلوده و دستِ تهیست

هر که ازو خورد دهانش بدوخت

وانکه ازو گفت زبانش بسوخت

ګل ددې جهان د اغزو ملګرئ دئ ، خزانې ددې جهان له رنج او زحمت سره پیوسته دي ، راحت ددې دنیا د زحمت ملګرئ دئ ، خوشحالي يې مصاحبه د غم ده ، مسرت يې له مضرت سره ګډ دئ ، مهرباني يې له قهر سره

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیوسته ده ، ترياق يې بې زهرو نسته ، اخلاص يې بې نفاقه نسته ، وصال يې له افتراق سره تړلئ دئ ، وفا يې له بې وفايي سره مخلوطه ده ، قوت يې له زور او عاجزي سره همخانه دئ .

نظـــــــــــم:

جهانرا هر گلي بر نوک خار يست

خرابــي از پي هر نوبـــــهار يست

وصال غنچه بې خار جفا نيست

چراغ لالـــه بې بادِ فنـــــا نيست

جهان گر گنچ دارد مار با اوست

و خَرما نـــــمايد خـــار با او ست

گر از وَی لطف جويي قهر يابي

و گر ترياق خـــواهي زهر يابي

هر سحرگاه د الله (جل جلاله) د قضا او د قدر کارکونکي پر ټول مخلوق باندي داسي د وير او د درد ږغونه کوي چي:

کل مخـــلوق سيـــموت

يعني هر مخلوق ژرده چي مړ به سي.

هر سهار د الهـــــي دربار داعيان داسي له مشقت او ارمان ډکه ښخه اواز و مخلوق ته کوي چي :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

أنتم و کل مـــرزوق سـيفوت

يعني تاسي او ټول مخلوقات ژرده چي فوت به کړه سی!

هو ! کوم مجلس دئ چي د � لقد تقطعَ بينکم � د مضمون مصداق دي نه وي ګرځيدلئ !!!

کوم دوه ياران دي چي اخير دي اواز د � هذا فراق بيني و بينک � نه وي اوريدلئ!!!

کومي سترګي دي چي د � کل شئ هـــالکٌ � په ترخو رانجو دي نه وي توري سوي!!!

او کومي ککرۍ دي چي د � کل مَن عليهـــا فانٍ � هيبتناک ګرد او غبار دي پر دوی باندي نه وي پاشل سوئ !!!

که خاقانان دي که أميران دي ، که سلاطين دي او که وزيران او منشيان دي ، دارنګه که غني دئ که فقير ، که صغير دئ که کبير ، که ځوان دئ که سپين ږيرئ ، که عالم دئ که جاهل ، هوښيار او قوي دئ او که سفيه او ضعيف دئ ، وضيع او شريف دئ او که موحد او ملحد دئ ، مُقر او جاحد دئ او که فاسق او زاهد دئ او که کاهل او جاهِد دئ ، هر يوه پخپل نوبت سره د مرګ سرِي او تودي تيري کړي او تيروي يې .

بيـــت:

دربارګاه حشر چي سلطان چي بينوا

بر آستان مرګ چي دربان چي بادشاه

محترمو ورونو ! که په دنيا کښي يو چا بقا درلودلائ نو رسولان او نبيان به په دنيا کښي پاته واي ، بيا بالخصوص د الله (جل جلاله) تر ټولو ډير نازولئ رسول حضرت محـــــــمد (صلی الله عليه وسلم) چي الله پاک عرش او فرش او تمامه دنيا دده په توسط پيدا کړيده ، خو مګر و ده ته هم له پخوا لا له الـــهـــي لوري څخه په قرآن کريم کښي دا اطلاع ورکړه سوې وه چي:

إنکَ ميتٌ و إنهــم ميتون

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

او داسي ورته فرمايل سوي وو چي : � و مَا جعلنا لِبشرٍ مِن قبلِکَ الخُلدَ أ فإن متَّ فهم الخالدون . �

او دارنگه الله تعالی له الهي دربار څخه په قرآنکریم کښي پر ټولو خلگو باندي دا ږغ کړئ دئ چي : � قل يتوفکم ملک الموت الذي وُکلَ بکم . �

رباعـــــي:

گيرد قرار در رحمِ خاک عاقبت

هر نطفهء که آمده ، از آدم است

کاخ فلک پر است ز ذکر گذشتگان

ليکن کسي که گوش کند اين صدا کم است

شعر:

و لو کان انسانٌ يدومُ بقآئه

لما مات خيرالمرسلين محمد

انديشه زمرگ مصطفی بايد کرد

شادي و طرب جمله رها بايد کرد

چون سيد هردو کون جاويد نمايد

مارا طمع خام چرا بايد کرد

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی!!!

اللهم صل علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه وسلم تسلیما .

محترمومسلمانانو! علماؤ دسير اودتاريخ ذکرکړيدي چي دهجرت په لسم کال چي پيغمبر داسلام دحجة الوداع په سفر ومکې مکرمي ته سره له خپلو جان نثارو اصحاب کرامو ولاړئ نو په داسي حال کښي چي دعرفي ورځ وه او داسلام پيغمبر سره له اصحاب کرامو دعرفات په ساحه کښي ؤ له الهي لوري پرده مبارک باندي دغه مبارک ايت نازل کړسو

اليوم اکملت لکم دينکم واتممت عليکم نعمتي ورضيت لکم الاسلام ديناً .

يعني اي مومنانو ! نن ورځ وکمال ته ورساوه ما دين ستاسي اوپوره مي کړ پرتاسي باندي نعمت خپل اوخوښ او غوره مي کړ ستاسي دپاره اسلام په حيث ددين.

داسلام پيغمبر ددغه ايت مبارک له مضمون څخه دانتيجه ترلاسه کړه چي لکه چي له دنيا څخه ځمادرحلت اودانتقال وخت رانژدې سوئ دئ ، هو! دايوه مثبته قاعده ده چي هرشئ چي وکمال ته ورسيږي نوآفت دزوال اودنقصان ورپسي وي.

بيت :

چوافتاب به نصف النهار يافت کمال

مقرر است که رويي نهدبه صوب زوال

علماؤ دسيرفرمايلي دي چي داسلام پيغمبر وخپلوقدرمنواصحابوته په هغه خطبه کښي چي په عرفات کښي يې ودوی ته ويله له دغي اشارې څخه اطلاع ورکړه اوورته وې فرمايل چي دحج مناسک له ما څخه په صحيح صورت زده کړی ، ښايي چي له دغه کال څخه ورسته به بيازه اوتاسي نه سره ووينو ، اوهمدارنګه يې ورته وفرمايل چي اې اصحابو ! دقيامت په ورځ ځما په باره کښي له تاسي څخه داسي پوښتنه کړه کيږي چي :

محمد صلی الله عليه وسلم په تاسو کښي څنګه ژوند تير کړ ؟ نوتاسي به ددغي پوښتني په جواب کښي څه واياست ؟ اصحابو کراموورته وفرمايل چي اې پرموږ باندي ګران اومحترم رسوله ! موږ به دقيامت په ورځ پردې خبره باندي ګواهي ورکوو چي تاپه ډيره فوق العاده طريقه سره الهي امانت چي وظيفه درسالت اودپيغمبری ده ترسره کړه او و خلګو ته دي دارشاد اودنصيحت حق په اعلی درجه ورپرځای کړ .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروسته له دې څخه رحمة للعالمين رسول خپله مباركه سبابه ګوته داسمان وطرف ته پورته کړه اوبيرته يې دځمکې وطرف ته راوړله اوداسې يې وفرمايل چې : � اللهم اشهد اللهم اشهد � يعني اې الله ته شاهد سه ! اې الله ته شاهد سه ! (يعني ځما داصحابو پردغه ذکر کړه سوې وينا باندې) وروسته له دې چې داسلام پيغمبر د حج له سفرڅخه دمدينې منورې پرطرف راروان سو اوو �غدير خم � ته کوم چې دجحفې په علاقه کښې واقع يوځاى دئ راورسيدئ ، دماپښين دلمانځه او ل وخت ؤ داسلام پيغمبر سره له اصحابو کرامو په همدغه اول وخت کښې دماپښين لمونځ اداکئ ، بياېې واصحابو ته خپل مبارک مخ وروګرځاوه اوداسې يې ورته وفرمايل : � الست اولى بالمومنين من انفسهم �

يعني ايا نه يم زه ډيرسزاوار اولائق په مومنانو له نفسو اوله ځانو څخه ددوى ؟

ټولو اصحابو ورته وويل : � بلى يارسول الله � !

يعني هو ! اې دخداى رسوله ! بيشکه ته په موږ سره ترموږ ډير حقدارېې .

الله جل جلاله په قران کريم کښې فرمايلي دي : � النبي اولى با لمؤمنين من انفسهم)� يعني نبي حضرت محمد (صلى الله عليه واله وصحبه وسلم) ډير لائق اوسزاوار دئ په مومنانو له نفسو ددوى ، وروسته د إسلام پيغمبر حضرت علي تر لاس ونيوئ او وې فرمايل :� د هر چاچې زه مولا يم نو علي بن أبي طالب هم د هغه مولا دئ � بيا يې و حضرت علي ته دغه پنځه دعاوې وکړې :

اللهم وال من والاه

يعني اې الله دوست ولره هغه څوک چې حضرت علي د ځان دوست ګڼي.

و عاد من عاداه

او دښمن ولره هغه څوک چې علي د خپل ځان دښمن ګڼي .

واخذل من خذله

او خپل مدت او کومک بند کړه له هغه چا څخه چې له علي څخه خپل کومک بندوي .

وانصر من نصره

او مدت وکړه د هغه چا چې مدت کوي د علي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وأدر الحق معه حيث كانَ

يعني او راګرځوه حق له علي سره هر چيري چي دَی وي .

د إسلام دوهم خليفه و حضرت علي ته وفرمايل : � بخ بخ يا ابنَ أبي طالب ! أصبحتَ مولا كل مؤمن و مؤمنة � .

يعني خوشحالي دي وي تا لره اې د أبوطالب ځويه ! ځکه وګرځيدلې ته مولا د هر مؤمن او د هري مؤمني .

نظم:

هر که را هست با علي کينه

درسخن حاجت دراز ي نيست

نيست در دستش آستين پدر

دامن مادرش نيمازي نيست

بيا وروسته د إسلام پيغمبر و خلګو ته وفرمايل چي داسي معلوميږي چي زه و عالمِ بقا ته دعوت کړ سوئ يم او ما هم ددغه دعوت اجابت وکړ ، اې أمتيانو پوه سۍ ! چي ما ستاسي په منځ کښي دوه ډير لوی شيان پريښودل او يو په دغو دوو کښي له هغه بل څخه ډير لوی دئ : اول قرآنکريم ، دوهم أهل بيت ځما ، نو تاسي فکر کوی ا احتياط کوی په دې کښي چي وروسته له ما څخه به له دغو دوو شيانو سره څه قسم سلوک کوی ؟ او ددغو دوو شيانو د حقوقو رعايت به په څه کيفيت او ډول سره کوی ، او دغه دوه شيان يو له هغه بله تر هغه پوري نه سره جلا کيږي چي د حوض کوثر پر غاړه وماته رارسيږي .

البته ډيرو امتيانو د إسلام د پيغمبر دغه مبارک هدايت داسي نظرانداره کړ چي اضافه يې تصور هم نسي کيدلائ ، له أهل بيتو سره د جفاکارۍ او د بې التفاتۍ يوه لويه نمونه � يزيد� او دده ملګري وو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل :

اي بجاي تو من وفا کرده

تومکافات آن جفاکرده

من ترا چون بحشر تش نشوي

وعدهء شربت صفاکرده

بوده بيگانه و ترا باحق

به نصيحت من آشناکرده

درمکافات توحسين مرا

به غم آب مبتلا کرده

آن حسين که جبرئيل اورا

هر کجاديده مرحبا کرده

فاطمه ازبرايي تربيتش

صد سحراګاه ربنا کرده

او دارنګه د إسلام د پيغمبر ډيرو امتيانو بيا دده مبارک ذکر سوئ وصيت د قرآنکريم په باره کښي داسي صرف نظر وګرځاوه چي هيڅ يو حکم له أحکامو د قرآنکريم څخه نسته چي دوی دي د هغه مخالفت نه وي کړئ ، بلکي أکثرو مسلمانانو داسي طرز او رويه غوره کړېده چي و رسم او و رواج او و قومي عنعناتو ته ، بلکي و کفري فلسفو او أصولو ته چي نيغ په نيغه او په ښکاره ډول د قرآنکريم خلاف دي ، د قرآنکريم پر هداياتو باندي و هغوی ته حق د اوليت ورکوي ، حتی په قرآني هداياتو عمل کول د تسفل او د تنزل سبب ګڼي ، لکه چي د موجوده زمانې أکثر تش په نامه مسلمانان او د دوی حکمرانان ددې خبري واضح مثالونه دي .

علماؤ د سيرَ او د تاريخ ذکر کړيدي چي په حجة الوداع کښي د � منی � په شپو کښي د � إذاجآءنصرالله� مبارک سورت نازل سو ، د إسلام پيغمبر و جبرئيل ته وفرمايل چي اې جبرئيله ! له دې سورت څخه داسي معلوميږي چي الله پاک ماته خبرداریٔ راکوي چي له دې دنيا څخه به رحلت کوم ؟ حضرت جبرئيل په جواب کښي د إسلام و پيغمبر ته وويل چي � وللآخرة خيرلکَ مِنَ الأولى � يعني اې د خدایٔ محترم رسوله ! له دنيا څخه په رحلت

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کولو کښي ستا دپاره هيڅ د پريشانۍ او د تشويش ځاۍ نسته ؛ ځکه چي قسم په خداۍ دئ چي خامخا آخرت ستا دپاره ډير بهتر دئ له دنيا څخه !

د إسلام پيغمبر ددغه مبارک سورت له نازليدو څخه وروسته پکارو د آخرت کښي له اندازې څخه زيات کوښښ شروع کړ او دغه مبارکي کلمې بې په تکرار سره ويلې : � سبحانکَ اللهم و بحمدِکَ ، اللهم ! اغفرلي إنک أنت التواب الرحيم. �

څرنګه چي أصحاب کرامو د إسلام د پيغمبر له مبارکي خولې څخه دغه کلمې ډيري اوريدلې نو يې وده مبارک ته عرض وکړ چي يا رسول الله ! څه وجه ده چي دغه کلمې ډيري وايې ؟

ده مبارک و خپلو أصحابو ته په جواب کښي وفرمايل چي اې أصحابو ! پوه سۍ ! او ځانونه خبر کړۍ ، زه الله (جل جلاله) و عالمِ بقا ته بللئ يم (يعني له دنيا څخه رحلت کونکئ يم) په دغه حال کښي د إسلام پيغمبر وژړل ، أصحابِ کرامو ورته وويل چي اې د کآئناتو سرداره ! ته له مرګ څخه ولي ژاړې ، ستا دپاره خو هيڅ غم نسته ؛ ځکه په يقيني ډول الله پاک و تاته ګذشته او آينده ټول دربخښلي دي ، لکه چي الله پاک فرمايلي دي :� إنافتحنالک فتحًا مبينًا لِيَغفرلک الله ما تقدم من ذنبک و ماتأخر � ؟

د إسلام پيغمبر په جواب کښي و خپلو أصحابو ته وفرمايل چي اې أصحابو ! د مرګ سختي او د قبر تنګي او د لحد تاريکي او أهوال او مشکلات د ورځې د قيامت ټول راتلونکي دي ، نو ځه به ولي نه ژاړم .

محترمو مسلمانانو ! د إسلام د پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) له دغه کلام څخه مقصود هدايت او ارشاد ؤ و أمتيانو ته ، ورنه د إسلام پيغمبر خو له دغو ټولو مشکلاتو څخه مصئون او محفوظ ؤ .

محترمو مسلمانانو ! د إسلام پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) يوه مياشت له وفات څخه دمخه خواص د أصحابِ کرامو د حضرت عآئشې (رضي الله تعالى عنها) په کور کښي سره راجمع کړل ، کله چي دده مبارک نظر پر خپلو ګرانو أصحابو باندي ولويدئ نو د رحمت او شفقت له وجي او له خپلو أصحابو څخه د هجران او د فراق له وجي يې تر سترګو مبارګو اوښکي راوبهيدلې .

نظم :

وداع يار و ديارم چو بگذرد بخيال

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شود منازلم ازآب دیده مالامال

میان آتش سوزنده ممکن است آرام

ولي در آتش هجران قرار صبر محال

وروسته یې و خپلو أصحابو ته په دعا شروع وکړه او داسي یې وفرمایل : � مرحبًا بکم و حیاکمُ اللهُ بالسلام جمعکم الله رحمَکم الله ، حفظکم الله ، جبرَکم الله ، نصرکمُ الله ، رفعَکم الله ، وفقکم الله ، قبِلَکم الله ، آواکم الله ، وقاکم الله ، سلمکم الله ، رزقکم الله . �

بیا یې و أصحابو ته په نصیحت شروح وکړه او ورته وې فرمایل چي زه وتاسي وصیت کوم په تقوی او پرهیزګاري سره او په دې سره چي همیشه به له الله (جل جلال) څخه ویریږۍ او تاسي پر الله تعالی سپارم او د الله پاک له عذابو څخه تاسي ویروم ، اې أصحابو ! باید چي د الله (جل جلاله) پر بندګانو باندي کبر او لویي ونکړۍ او په ښارو او علاقو کښي د فتنې او د ظلم دروازې خلاصي نکړۍ ؛ ځکه چي الله (جل جلاله) فرمايلي دي چي سرایٔ د آخرت (یعني نعمتونه د آخرت) د هغه چا دپاره دي چي دوی نه غواړي چي په مځکه کښي تکبر او لویي وکړي او نه دا غواړي چي فساد ، خرابي او طغیان په مځکه کښي وکړي ، او نیک أنجام خاص متقیانو لره دیٔ .

أصحابِ کرامو چي کله د إسلام د پیغمبر دغه مبارکي کلمې واوریدلې نو دا یې ورڅخه وفهموله چي لکه چي دَی مبارک له موږ څخه د دارالبقا پر طرف رخصتیږي او دغه ټول تاکیدات او مبالغې چي پخپله مبارکه توصیه کښي یې کوي دا پر دې باندي دلالت کوي چي سفر د آخرت یې رانژدې سویٔ دیٔ او هغه وخت بیخي ژر راتلونکیٔ دیٔ چي دَی مبارک به و خدایٔ ته او و سدرة المنتهی ته او و جنت المأوی ته او و رفیق أعلی ته روانیږي ، نو یې وده مبارک ته وویل چي یا رسو ل الله ! و تاته به غسل څوک درکوي ؟

د إسلام پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) ورته وفرمایل چي ځما په أهل بیت کښي هغه څوک چي و ماته ډیر نژدې دیٔ هغه به غسل راکوي .

بیا أصحاب کرامو ورته وویل چي اې د خدایٔ رسوله ! ستا کفن به له کومو جامو څخه درکوو ؟

ده مبارک ورته وفرمایل چي ځما کفن یا له دغو جامو څخه راکۍ کومي چي مي أغوستي دي ، یا له مصري او یا یمني جامو څخه کفن راکۍ او یا له یو بل قسم سفینو جامو څخه کفن راکۍ .

بیا أصحابو ورته وفرمایل چي یا رسول الله ! ستا د جنازې لمونځ به د چا په امامت تر سره کیږي ؟

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دغه وخت کښې ټول أصحاب کرام په ژړا او بغارو سول ، د اسلام پیغمبر هم وژړل ، او و دوی ته یې و فرمایل چې صبر کوئ او بې تابې مه کوئ ، الله (جل جلاله) دې پر تاسې باندې رحمت او مهرباني وکړي او الله تعالی دې ستاسې ګناوې دروبخښې او الله پاک دې ستاسې د پیغمبر له طرفه و تاسې ته د خیر جزا او بدله درکړي ، کله چې ماته غسل او کفن راکړئ نو بیا ما پر جنازه باندې کښېږدئ او بیا مې په دغه کور کښې د قبر پر غاړه باندې پر جنازه باندې پرېږدئ او یو ځل ټول دباندې راځخه ولاړ سئ او په دې پوه سئ چې اول څوک چې ځما د جنازې لمونځ به ادا کوي هغه به ځما دوست حضرت جبریل وي ، بیا به له ده څخه وروسته حضرت میکاییل ځما دجنازې لمونځ ادا کړي ، بیا به له ده څخه وروسته حضرت اسرافیل ځما دجنازې لمونځ ادا کړي ، بیا به ملک الموت سره له یوې ډلې د ملائکو ځما دجنازې لمونځ ادا کړي ، بیا به تاسې ډله ډله راځئ او ځما د جنازې لمونځ به ادا کوئ ، اول به ځما د أهل بیت نارینه انسانان ځما د جنازې لمونځ ادا کړي ، بیا به ځما د أهل بیت ښځې او زنانې ځما د جنازې لمونځ ادا کړي ، وروسته به بیا پاته أصحاب ځما ، ځما د جنازې لمونځ ادا کړي .

بیا أصحابو عرض ورته وکړ چې یا رسول الله ! و قبر ته به ستا داخلول څوک کوي ؟

د إسلام پیغمبر وفرمایل چې ځما أهل بیت سره له یوې ډلې د مقربو ملائکو به ما و قبر ته داخل کړي ، چې تاسې به دغه ملائکې نه وینئ او دوی به تاسې ویني ، بیا د إسلام پیغمبر و ده ته حاضر سوي أصحاب په خیر او نیکي سره یاد کړل او بیا یې ورته وفرمایل چې و هغه أصحابو ځما ته ځما سلام ورسوئ کوم چې له ما څخه غائب دي او وهغه ټولو خلګو ته ځما سلام ورسوئ چې د قیامت تر ورځې پورې راتلونکي دي او ځما د دین پیروي کوي .

بیت :

روزي که زتو سلام باشد ما ر ا

آن روز فلک غلام باشد ما را

اې د حضرت محمد (صلی الله علیه وسلم) مخلصو امتیانو ! د أمت مهربان رسول د خپلو أصحابو په لاس و تاسې ته خپل سلامونه ورکړیدي او اوس ما له همدغې ورکړې څخه و تاسې ته اطلاع درکړه ، نو د خپل پیغمبر د سلام جواب عقیدةً او أخلاقًا ، قلبًا او لِسانًا او عملا باید ورکړئ ، په دې ډول چې خپل ایمان او عقیده برابره کړئ او خپل أخلاق برابر کړئ او د خپلو أقوالو او أعمالو تصحیح وکړئ او د زړه په حضور او د زړه له جوش ، خروش او له مینې څخه ډک د خپل پیغمبر د سلامو په جواب کښې د :

و علیـــــــک الســــــــلام یا رسول الله !

اواز له خولو څخه روباسئ .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

)مدارج النبوة ، روضة الشهدآء و غيره(

بسمه تعالی!!!

اللهم صل علی سيدنا محمد و علی آله و صحبه وسلم تسليما .

محترمو مسلمانانو ! وروسته له دې چې د إسلام پيغمبر و خپلو مباركو أصحابو ته په هر باب خپل نبوي وصيت وكړ ، نو په دې فكر كې سو چې كله به هغه وخت راسي چې ددې دنيا فاني ورځې د عمر ځما و پاۍ ته ورسيږي او پر نفس مطمئنه ځما باندې له الهي دربار څخه ددې زيرۍ وسي چې :� فادخلي في عبادي وادخلي جنتي � تر څو چې د هجرت يوولسم كال راغۍ ، د هجرت يوولسم كال ۋ د صفري د مياشتې ۲۴ وه د چارشنبې شپه وه چې د اسلام پيغمبر د � بقيع � و قبرستان ته تشريف يووړۍ .

حضرت أبومويهبه فرمايلي دي چې په دغه شپه كښې زه د نبي (صلی الله عليه وسلم) ملگرۍ وم ، د إسلام پيغمبر د بقيع د مقبرې و مردگانو ته درازه زمانه د مغفرت دعا كوله او تر داسې حده پورې يې و دغو مردگانو د خير دعا وكړه چې ما له ځانه سره دا وويل چې كاشكي زه هم د دغه گورستان له مردگانو څخه يو مرده واۍ چې د خداۍ د رسول په داسې باركه دعا سره مشرف سوۍ واۍ ، ورسته حضرت رسول أكرم(صلی الله عليه وسلم) و ماته وكتل او وې ويل چې اې ابومويهبه ! چې ددغې دنيا ټولې خزانې الله (جل جلاله) وماته وړاندې كړې او ماته يې اختيار راكړ چې په دنيا كښې باقي پاته سم او وروسته بيا و جنت ته ورسم او د الله تعالی ديدار د جنت له ورتللو څخه وروسته وكړم ، او كه له دنيا څخه رحلت وكړم د الله پاک لِقا او و جنت ته ورسم ، أبو مويهبه وايي چې ما ورته وويل چې اې د خداۍ رسوله ! ځما مور او پلار دې تر تا قربان وي ددې دنيا خزانې او بقاء په دې دنيا كښې چې وروسته بيا و جنت ته ورسې غوره كړه ! ده مبارک راته وفرمايل چې نه ما لِقآء د الله (جل جلاله) او جنت ددنيا پر خزانو او په دنيا كښې تر باقي پاته كيدو غوره كړ .

روايت دۍ چې د إسلام پيغمبر په دې سره مأمور سو چې وبقيع ته ولاړ سي او وأهل د مقبرې د بقيع ته د مغفرت دعا وكړي ، نو د إسلام پيغمبر همدغسې وكړل او بيرته راغۍ او بيده سو ، بيا ورته وويل سو چې و بقيع ته ولاړ سه او دپاره د مردگانو د بقيع دعا د مغفرت وكړه ، بيا دَی مبارک ولاړۍ او ودوی ته يې د مغفرت دعا وكړه بيرته راغلۍ ، بيا چې ده مبارک يو څه ارام كاوه بيا ورته وويل سول (يعني له الهي لوري څخه) چې ولاړسه د أحد د شهيدانو لپاره دعا وكړه ، بيا ده مبارک همغسې وكړل ، بله ورځ و جناب نبي كريم (صلی الله عليه وسلم) ته د سر درد ورسيدۍ سر مبارک يې په يوه ټوكر وتړۍ او دغه ورځ ، ورځ د نوبت د ميمونې (رضي الله عنها) وه ، كله چې يې مرض مبارک ډير سخت سو نو ټولې بي بي گانې يې د ميمونې په كور كښې سره راجمع سولې ، د إسلام پيغمبر په ډير تكرار سره ددغو تورو ويل شروع كړل چې : � أينَ أنا غدًا ؟ � يعني صبا به زه په تاسې بي بي گانو كښې د كومې يوې په كور كښې يم ؟ حضرت فاطمې (رضي الله عنها) و ټولو بي بي گانو ته وويل چې پيغمبر (صلی الله

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

عليه وسلم) شايد نور هم په تکليف سي له دې ښځه چي د يوې بي بي له کور ښځه د بلې بي بي و کور ته ورځي ، نو تاسي ټولي ديوې بي بي کور خوښ کړئ چي دَی مبارک په هغه کور کښي واوسي ، نو دوی ټولي د حضرت بي بي عائشې (رضي الله عنها) په کور راضي سولې ، نو د إسلام پيغمبر د حضرت ميمونې له کور ښځه دباندي راووتئ په داسي حال کښي چي يو لاس مبارک يې د حضرت علي پر اوږو او بل لاس مبارک يې د حضرت فضل بن عباس پر اوږو باندي ايښئ ؤ او پښې مبارکي يې پر مځکه باندي پسي ښکيدلې تر څو چي د حضرت عآئشې و کور ته راغلئ او په هغه ځائ کښي يې د مرض بستر وغوړاوئ او ټولي بي بي ګاني به هلته دده د خدمت دپاره ورتللې .

خو د إسلام د پيغمبر مرض وار په وار په شدت او په صعوبت او په زياتيدلو شروع وکړه او يو قسم ډيره لويه تبه و ده ه مبارک ته عارضه سوه .

حضرت عبد الله ابن مسعود فرمايلي دي چي د تبې په حال کښي ما دده مبارک پر مخ باندي لاس کيښودئ نو په دونه اندازه دده مبارک مخ ګرم ؤ چي ځما لاس تحمل د هغه حرارت نسوائ کولائ ، بيا د إسلام پيغمبر راته وفرمايل چي ځما دي په هغه خدائ قسم وي چي ځما نفس دده په قدرت کښي دئ هيڅوک پر مخ د مځکي باندي نسته (يعني له مومنانو څخه) چي ده ته دي يو مرض يا کوم بل تکليف ورسيږي مګر الله تعالی په دغه تکليف سره له ده څخه دده ګناوي داسي رژوي لکه څنګه چي يوه درخته خپلي پاڼي تويوي .

حضرت أبوسعيد خدري (رضي الله تعالی عنه) هم د إبن مسعود په ډول د إسلام د پيغمبر د تبي سختوالئ په يوه روايت کښي بيان کړئ دئ او بيا يې داسي فرمايلي دي چي د إسلام پيغمبر وماته وفرمايل چي د مصيبت او د تکليف په لحاظ د أنبيآؤ په ډول هيڅوک ندئ په تکليف سوئ او لکه څنګه چي د أنبياؤ تکليف ډير وي اجر يې هم ډير دئ او انبياَء په مصيبت او په تکليف دونه خوشحاله وي لکه څنګه چي تاسي په عطا او په بخشش سره خوشحاله کيږي (انتهی) .

هو ! د الله (جل جلاله) د لاري و محبانو ته او د الهي دربار و مقربانو ته چي د الله تعالی له طرفه زخمونه او تکليفونه رسيږي نو مرهم يې بولي او رېږ او درد عين عطا او کرم بولي .

قطعه :

المي کز براىي دوست کشم

راحت جان مبتلاي من است

زخم او مرهم است بر دل من

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

درد او شربت دواي من است

رباعي :

من خارغم اش بصد گلستان ندهم

خاک قدمش بآب حیوان ندهم

درد که مرا در غم او حاصل شد

آن درد بصد هزار درمان ندهم

د بِشر بن برآء مور (رضي الله عنها) فرمايلي دي چي د إسلام و پيغمبر ته دده په مرض موت کښي ورغلم او ورته ومي ويل چي يا رسول الله ! د هيچا په بدن کښي مي دغه ډول سخته تبه نده ليدلې لکه څرنگه چي ستا په مبارک بدن کښي ده ! د إسلام پيغمبر راته وفرمايل چي دا په دې وجه ده چي څما اجر هم ډير زيات دئ ، بيا يې راته وفرمايل چي اې د بشر موري ! څما د مرض په باره کښي خلگ څه وايي ؟

ماورته وويل چي خلگ وايي چي دده مرض د ذات الجنب مرض دئ ، د إسلام پيغمبر راته وفرمايل چي د ذات الجنب د مرض په ډول مرض الله پاک د خپل رحمت او لطف له لاري پر انبياؤ باندي مسلط نه گرځوي ؛ ځکه چي دا ډول مرض د شيطان له همزاتو څخه پيدا کيږي او شيطان پر ما باندي هيڅ تسلط نسي پيدا کولاﺉ ، مگر څما څما مرض د هغو غوښو أثر دئ چي په زهرو ککړي سوي وې او ستا له ځويه سره مي په خيبر کي وخوړلې ، چي له هغه وخته په تدريج سره د هغو زهرو أثر څما په بدن کښي تازه کيدئ تر څو چي و داسي اندازې ته راورسيدئ چي اوس څما د ژوند او د حيات رگونه راپرې کړي .

علمآؤ فرمايلي دي چي الهي حکمت پدې کښي دا ؤ چي د إسلام پيغمبر له مرتبې د شهادت څخه هم برخورداره وگرځي .

صاحب د � روح الأرواح � ذکر کړيدي چي په دې کښي يو عجب الهي سر دئ چي د نبوت خاندان نوبت په نوبت جام د شهادت نوش کړ ، د اسلام پيغمبر او حضرت امام حسن د زهرو په سبب له شهادت څخه برخورداره سول او حضرت علي کرم الله وجهه او حضرت امام حسين بيا د برچې او د تيغ په ذريعه په شهادت ورسيدل .

قطعه :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چون چراغ دیدهء زهرآء بکشتندش بزهر

زهره را دل بر چراغ دیدهء زهرا بسوخت

چون روان کردند خون از قرة العین رسول

چشم عیسی خون ببارید دل زهرا بسوخت

)روضة الشهدآء و غیره . (

والسلام/

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی!!!

اللهم صل علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه وسلم تسلیما .

محترمو مسلمانانو ! علماؤ د سیر ذکر کړیدي چي حضرت رسول أکرم (صلی الله علیه وسلم) څوارلس ورځي بیماره ؤ او په دغو ورځو کښي مختلفي واقعې او پیښي منځته راغلې چي یوه برخه د هغو زه وتاسي محترمو ته د � روضة الشهدآء� او � د روضة الأحباب � و غیرهما په حواله دلته درته ذکر کوم .

اوله پېښه داوه چي په صحیح روایت سره له حضرت عآئشې څخه روایت سوئ دئ چي دې مبارکي فرمایلي دي چي د حسنِ سیرت او د إستقامت د منظر او په ناسته او ولاړه کښي د سکینې او د وقار په اعتبار و رسول (علیه الصلاة و السلام) ته ورته د فاطمې (رضي الله عنها) په ډول ما بل څوک ندئ لیدلئ ، کله چي به فاطمه د خپل پلار نبي کریم (صلی الله علیه وسلم) و حضور ته راغله ، نو سرورکائنات به ورته ولاړ سو او ودې ته به متوجه سو او دا مبارکه بې په خپله مبارکه خوله مچ کړه او پر خپل ځائ بې کښېنوله او کله چي به د إسلام پیغمبر ددې و کور ته ورغلئ نو دې به هم له ده مبارک سره همدغه ډول کول .

دمرض موت په جریان کښي د إسلام پیغمبر و فاطمې ته یو څوک ولیږئ او را وې غوښتله ، نو کله چي فاطمه راغله ده مبارک مرحبا ورته وویله او له خپل بغل سره یې کښېنوله ، د پدري شفقت او د جار او قربان له مراسمو څخه وروسته یې په خفي ډول ودې ته یو څه وویل ، دې وژړل ، بل وار یې بیا یو څه ورته وویل ، دې وخندل .

حضرت عآئشه فرمایي چي ما له دې څخه ددې د ژړا او بیا د خندا او د مبارک (صلی الله علیه وسلم) د خفیه خبري په اړه پوښتنه وکړه ، خو فاطمې هغه مهال و عآئشې ته کوم جواب ورنکړ ، په وروسته وختو کښي یې بیا دغه راز ودې ته ښکاره کړ او ورته وې ویل چي د إسلام پیغمبر اول ځل و ماته وویل چي په تیرو کلو کښي به حضرت جبرئیل د قرآنکریم د درس دپاره وماته په کال کښي یو ځل راتلئ او سږکال دوه ځله راغلئ ، نو زه فکر کوم چي لکه چي اجل مي رانژدې سوئ دئ او زما په زړه کښي هم و عالمِ قدس ته د تللو شوق او مینه غالبه سوېده او نژدې ده چي له دې فاني دنیا څخه به زه ولاړ سم نو دغه یو څو ورځي ځما صحبت غنیمت وګڼه تر څو چي دي طاقت وي له ما څخه مه جلا کیږه ، فاطمه فرمایي چي له اوریدلو ددې خبري څخه په ډېر وحشت کښي ولویدم او تر سترګو مي اوښکي راجاري سوې او ومي ژړل ، کله چي خپل مهربانه پلار پیغمبر د إسلام ځما حال ولیدئ نو بیا یې و خپل ځان ته ښه ورنژدې کړم او په پټه یې راته وویل چي اې لوري ! غم مه کوه زه پر تا باندي د خوشحالۍ او مسرت دوه زیري کوم :

اول : زیرئ دادئ چي په جنت کښي به ته د ټولو مؤمنو ښځو سرداره یې ، دوهم : زیرئ دادئ چي ځما په أهل بیت کښي به تر ټولو دمخه ته په ما پسي راسې ، او بیا یې راته وویل چي اې فاطمې ! جبریل و ماته وویل چي په ټولو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسلمانانو ښځو کښي به يوه داسي ښځه وي چي دونه ډيره اولاده دي ولري لکه څونه اولاده چي به و فاطمې ته الله (جل جلاله) ورکوي ، نو اې فاطمې ! صبر او برداشت ستا هم بايد تر نورو ښځو کم نه وي .

د إسلام پيغمبر دا خبر ځکه و فاطمې ته وکړه چي له داسي پلار څخه د فاطمې غوندي لور محرومه کيدل څه اسانه خبره نه وه ، ددې په وجه چي د کوم غم او درد توقع کيدله د هغه تحمل او برداشت اسانه کار نه ؤ ، نو د إسلام پيغمبر قبل الوقوع لا و خپلي مبارکي لور ته د صبر او د برداشت تلقين وکړ .

نظم :

روزي که چشم ما ز جمالت جدا بود

چندانکه چشم کار کند اشک ما بود

گفتي دل که فارغ وصابر بود که راست

در دور دل بري چو تو اينها که را بود

او دوهمه واقعه دا پيښه سوه چي کله چي د رحمة اللعالمين پيغمبر مرض بيخي شديد او سخت سو نو ده مبارک و فرمايل چي اوه مشکه له اوو څاهانو څخه ډک کړئ او په داسي حال کښي چي سرونه ددغو مشکو له ډکولو وروسته نه وي خلاص سوي ، ددغو اوو سرو مشکو اوبه پر ما باندي توئ کړئ ښايي چي بدن مي يو څه سپک سي او دباندي ورووزم او وخلگو ته وصيت وکړم.

وروسته له دې چي د اسلام د پيغمبر دغه فرموده تر سره کړه سوه نو ده مبارک ته يو څه بدني خفت او راحت حاصل سو او دباندي راووتئ او له أصحاب کرامو سره يې لمونځ وکړ او بيا يې خطبه شروع کړه ، د خدائ حمد او ثنا يې وويله او د أحد د شهيدانو دپاره يې د مغفرت دعا وکړه او و أصحابِ کرامو ته يې وفرمايل چي د مدينې منوري أنصار څما د سِر خلگ دي ، زه و دوی ته په هجرت راغلئ يم او دوی وماته ځائ راکړئ دئ ، د دوی د نيکانو به عزت کوی او د دوی تر بديو به ورتيريږی ماسوی له حدودو د الله (جل جلاله).

همدارنگه يې د مهاجرو په باب و أنصارو ته او د أنصارو په باب يې و مهاجرو ته توصيه او سپارښ وکړ او علی الخصوص يې د قريشو په باره کښي خبري وکړي.

همدارنگه روايت دئ چي د مرض په ورځو کښي د إسلام پيغمبر په داسي حال کښي چي فضل بن عباس تر لاس نيولئ ؤ او سر مبارک يې په يوه ټوکر ترلئ ؤ و مسجد نبوي ته راغلئ او پر ممبر باندي کښينستئ او و حضرت بلال ته يې وفرمايل چي پر خلگو باندي ږغ وکړه چي ټول سره راسي چي زه خپل اخيري وصيت ورته وکړم ، حضرت بلال

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مدينې منورې په بازارو او کوڅو کښې نعرې وکړې تر څو چې ټول خلګ و مسجد نبوي ته راغلل ، بيا د إسلام پيغمبر په يوې ډيرې تاثير ناکې او بليغې خطبې شروع وکړه او وأصحابو ته يې وفرمايل چې تاسې ټول پوه سئ چې ځما أجل رانژدې سوئ دئ ، دا اوس اوس زه خپل ځان داسې وينم چې تاسې له ما څخه جلا سوې ياست او زه له تاسې څخه جلا سوئ يم ، کله چې له ما څخه جلا سئ نو په زړو سره له ماڅخه مه جلا کيږئ او مه پخپل منځ کښې په زړو کې سره جلا کيږئ ، اې خلګو ! هيڅ داسې پيغمبر و دنيا ته ندئ راغلئ چې په دنيا کښې دې هميشه پاته سوئ وي (يعني ماسوی له حضرت عيسی او له ځينو نورو پيغمبرانو ، چې هغه هم په معتاد ډول په دنيا کښې هستوګه نلري) نو زه به څنګه په دنيا کښې هميشه پاته سم او ماته د الله (جل جلاله) د لِقآء اشتياق پيدا سوئ دئ .

لکه چې د إسلام د پيغمبر يو حديث دئ چې :� من أحب لِقآءاللهِ أحب اللهُ لِقآئَه . �

او همدارنګه يې و أصحابو ته وفرمايل چې اې أصحابو ! زه تاسې لره څنګه پيغمبر وم ؟ ايا جهاد مې له تاسې سره د کافرانو په مقابل کښې ندئ کړئ ؟ ايا (يعني په لاره د جهاد کښې) ځما غاښونه ندي مات سوي ؟ ايا په دغه لاره کښې مې مخ د کفارو په برچو سره په وينو ندئ سور سوئ ؟ ايا قسم قسم تکليفونه مې ندي کش کړي ؟ ايا د خپل قوم د جاهلانو سختۍ مې ندي زغملي ؟ ايا د لوږې په سبب مې په خپل نس پسې ډبرې ندي تړلي ؟ !!

أصحابو ورته وويل چې يا رسول الله ! په تحقيق سره د خدائ په لار کښې تا د هر قسم تکليفو په مقابل کښې صبر او برداشت کړئ دئ .

اې د خدائ رسوله ! دا ته وې چې حقه لار دې و موږ ته را وښودله .

اې د خدائ رسوله ! ستا د مبارک ذات په طفيل موږ د پيړيو پيړيو له شرک ، کفر او بت پرستۍ څخه نجات پيدا کړ .

اې د خدائ رسوله ! ستا د بې مثاله توجه او دعوت په وجه موږ له رزيلو او خبيثو أخلاقو څخه پاک او په ښو أخلاقو سره مشرف کړه سولو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې د خدائ رسوله ! ستا په برکت څموږ له منځو څخه د پیړیو پیړیو دښمنۍ ولاړې او په اسلامي أخوت او وحدت څخه الله تعالی موږ برخورداره کړو ، الله (جل جلاله) دي و تاته د دغو ټولو نبوي اجراءاتو نیکه او غوره بدله درکړي .

د إسلام پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) ورته وفرمایل چي و تاسي دي هم الله پاک د خیر جزا درکړي (یعني ددې په بدل کښي چي څما دعوت تاسي قبول کړ او مومنان سولاست او بیا مو په ډیره فوق العاده او بې مثاله طریقه سره څما د ژوند تر اخیري نیتې پوري زندگي څما په طاعت او فرمانبرداري کښي تیره کړه .

)روضة الشهدآء و غیره. (

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی!!!

اللهم صل علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه وسلم تسلیما .

محترمو مسلمانانو ! له واقعاتو څخه د مرض موت د پیغمبر د إسلام (صلی الله علیه وسلم) بله واقعه دا وه چې حضرت أم سلمه (رضي الله عنها) د رسول الله (صلی الله علیه وسلم) د سر و بالښت ته راغله او د إسلام د پیغمبر مبارک شونډان ښوریدل ، حضرت أم سلمه فرمایي چې ما ددې دپاره دده و مبارکي خولې ته غوږونه ورنژدې کړل چې دده مبارک له خولې څخه هغه څه واورم کوم چې دَی یې وایي ، نو له ده مبارک څخه مي واوریدل چې داسي یې ویل :

اې پروردګاره ! ځما أمت د دوږخ له اور څخه خلاص کړه او د قیامت د ورځې حساب پر دوی باندي اسانه کړه .

بیا ما پوښتنه ورڅخه وکړه چې اې د خدائ رسوله ! صحت مبارک دي څنګه دئ ، څه حال دي دئ ؟

ده مبارک راته وفرمایل چې اې أم سلمې ! له ما څخه رخصت اخستونکې سه ؛ ځکه نژدې ده چې بیا به ځما ږغ نه واورې ، په دې وخت کښي ناڅاپه حضرت علي راغلئ او د إسلام و پیغمبر ته یې وفرمایل چې یا رسول الله په خوب کښي مي ولیدل چې یوه زغره مي اغوستې وي ، ناڅاپه دغه زغره له ما څخه جلا سي او زه بې زغري پاته سم .

د إسلام پیغمبر ورته وفرمایل چې اې علي ! هغه زغره زه یم چې ستا پناه ګاه وم ، اوس هغه وخت رانژدې سوئ دئ چې زه به له دنیا څخه رحلت وکړم او ته به تنها پاته سې ، اې علي ! له ما څخه وروسته به ډېر مکروه کارونه او تکلیفونه و تاته ورسیږي ، نو باید چې ته تنګدلي ونکړې او د صبر لار غوره کړې او کله چې ووینې چې خلګ دنیا غوره کوي نو باید ته آخرت غوره کړې او په دې پوه سه ! چې د قیامت په ورځ به د حوض کوثر پر غاړه باندي تر هر چا له مخه ته له ما سره یو ځائ کیږې .

بیا ناڅاپه فاطمة الزهرآء راغله او د إسلام و پیغمبر ته یې عرض وکړ چې یا رسول الله ! خوب مي لیدئ چې د قرآنکریم یوه ورقه راسره وي او له هغې ورقي څخه قرآنکریم وایم ، ناڅاپه دغه ورقه له ما څخه غائبه سي .

د إسلام پیغمبر د خپلي ګراني لور د خوب په جواب کښي وفرمایل چې اې فاطمې ! هغه ورقه زه وم چې نژدې ده چې ستا له سترګو څخه به غائب سم او ته به له ما څخه پاته سې .

په دې منځ کښي حضرت امام حسن او حضرت امام حسین دواړه راغلل او وده مبارک ته یې وویل چې اې ځموږ مبارک نیکه ! موږ دواړو یو ډول خوب لیدلئ دئ چې هغه دادئ چې یو تخت په هوا کښي ځي ، روان وي او موږ تر هغه تخت لاندي لوڅ سرونه روان وو .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د إسلام پيغمبر ورته وفرمايل چي هغه تخت ځما تابوت او جنازه ده چي خلګ بې واخلي او تاسي به لوڅ سرونه تر هغه لاندي روان یاست .

حضرت أم سلمه فرمايي چي د اسلام د پيغمبر له دغو تعبيرو څخه په أهل بيت کښي چغي او بغاري شروع سوې او د أهل بيتو زړو د إسلام د پيغمبر د فراق له غمه ، د غم او د درد په سکروټو کبابيدل شروع کړل .

غزل:

جانها در آتش است که جانان همیرود

سیلاب خون ز دیدهء گریان همیرود

یعقوب را ز یوسف خود دور میکند

خاتم بیرون ز دست سلیمان همیرود

آدم وداع سایهء طوبی همیکند

خضر از کنار چشمهء حیوان همیرود

دردا که گوهریست گران مایه صحبتش

دشوار دست داده وآسان همیرود

همدارنګه روايت دئ چي د إسلام د پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) تر وفات درې ورځي له مخه حضرت جبريل (عليه السلام) د إسلام و پيغمر ته راغلئ او ورته وې ويل چي الله (جل جلاله) پرتا باندي سلام وايي او زه يې وتاته راوليږلم او په دې کي مقصد اعزاز او اکرام ستا مبارک دئ ، سره له دې چي الله تعالی په هر څه عالم دئ خو ستا د اعزاز لپاره الله پاک ستا د حال پوښتنه کوي چي څرنګه يې ؟

دإسلام پيغمبر ورته ووېل چي ځما حال دادئ چي پريشانه يم او دردمند او غمجن يم ، بله ورځ بيا جبريل ورته راغلئ او ذکر سوې خبر يې ورته وکړه ، د إسلام پيغمبر بيا هغه ړومبنئ جواب ورکړ ، په دريمه ورځ ملک الموت او يوه بله پرشته چي اسماعيل يې نوم ؤ چي پر داسي زرو پرشتو باندي دغه اسماعيل حاکم ؤ چي په دغو زرو پرشتو کښي د هري پرشتې بيا زر نوري پرشتې تر حکم لاندي وې ، د إسلام د پيغمبر ودروازې ته راغلل ، حضرت جبريل

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د إسلام و پیغمبر ته وفرمایل چي عزرائیل ودروازې ته ولاړ دئ او اجازه غواړي او تر تا له مخه یې له هیچا څخه دده د روح د قبضولو اجازه نده غوښتې او نه بې وروسته له تا څخه له هیچا څخه وغواړي ؟

جناب رسول کریم (صلی الله علیه وسلم) وفرمایل چي اې جبرئیله ! اجازه ورکړه چي راسي ، کله چي عزرائیل (علیه السلام) رغلئ او د سلام اچولو سنت یې ادا کړ نو یې د إسلام و پیغمبر ته وفرمایل چي الله پاک زه وتاته رالیږلئ یم او حکم یې راته کړئ دئ چي ستا د فرمان مطابق به کار کوم ، نو ستا اختیار دئ چي ستا د مبارکي روح د قبضولو اجازه راکوې چي و عالمِ علوي ته یې یوسم او کې نه راکوي نو به زه بیرته ولاړ سم ، د إسلام پیغمبر د جبرئیل و طرفته وکتل ، جبرئیل ورته وویل چي الله تعالی ستا د لقاء مشتاق دئ ، نو د إسلام پیغمبر وفرمایل چي زه هم د الله (جل جلاله) د لقآء مشتاق یم او ملک الموت ته یې وویل چي په خپل کار مشغول سه .

نظم:

تو باز ذروهء نازي مقیم پردهء رازي

قرارگاه چي سازي درین نشیمن فاني

تو مرغ عالم قدسي حریف مجلس أنسي

دریغ باشد اگر تو درین مقام بماني

محترمو مسلمانانو ! د ملک الموت د اجازې غوښتلو یا وده ته د اجازې ورکولو په ارتباط به ډیر مفصل بیان په راتلونکې برخه کښې درته راسي .

)روضة الشهدآء و غیره. (

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی!!!

اللهم صل علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه وسلم تسلیما .

له حضرت ابن عباس (رضي الله عنه) څخه روايت دئ چي د إسلام دپيغمبر د وفات په ورځ الله (جل جلاله) و ملک الموت يعني حضرت عزرائيل ته حکم وکړ چي ځما و حبيب حضرت محمد (صلی الله عليه وسلم) ته ورسه ، خو له دوو خبرو سره ډير خيال کوه : اول دا چي دده و کور ته بې اجازې دده ورداخل نسي او دوهم داچي بې اجازې دده ، دده روح قبض نکړي .

د الهي حکم مطابق ملک الموت سره له زرهاؤ پرشتو د اسلام د پيغمبر وکور ته راغلئ او د الله تعالی له طرفه د عزرآئيل په لاس کښي يو خط هم ؤ ، بيا حضرت عزرائيل د يوه أعرابي او صحرايي په شکل کښي دده مبارک د کور دباندي ودريدئ او داسي يې وويل : السلام عليکم أهل بيت النبوة و معدن الرسالة و مختَلَف الملائکه .

بيا يې وويل چي و ماته اجازه راکړی چي و حجرې مبارکي ته درسم ؛ ځکه له ډيره ليري ځايه څخه راغلئ يم !

حضرت فاطمې ورته وويل چي في الحاله د ملاقات موقع نده برابره ، د اسلام پيغمبر په خپل شان او حال مشغول او مصروف دئ !

حضرت عزرائيل دوهم ځل بيا اجازه وغوښتله ، بيا د فاطمې له لوري منفي جواب ورکړ سو ، دريم ځل حضرت عزرائيل بيا غوښتنه د اجازې وکړه او په دوني لوړ او هيبتناک اواز سره يې وکړه چي هر څوک چي د اسلام د پيغمبر په کور کښي وو له هيبت او ويري څخه ولړزيدئ ، په دغه وخت کښي د اسلام پيغمبر يو څه په هوښ کي راغلئ او سترګي مبارکي يې خلاصي کړې او وې فرمايل چي څه پېښه ده ؟

حضرت فاطمې ورته وويل چي يارسول الله ! يو نابلده سړئ چي په ډير هيبتناک او نادر شکل کښي دئ دباندي ولاړ دئ ، دري واره يې اجازه وغوښتله او ما عذر ورته پيش کړ خو دَی ځما و خبري ته غوږ نه نيسي ، د اسلام پيغمبر ورته وفرمايل چي اې فاطمې ! دا داسي سړئ دئ چي د دنيا ټول لذتونه او خوندونه له سړي څخه اخلي ، دا داسي څوک دئ چي د سړي ټولي ارزوګاني او مطلبونه له خاورو سره برابروي ، اې فاطمې ! دا هغه شخص دئ چي ډلي جماعتونه او د يوه مجلس خلګ سره جلا کوي ، اې فاطمې ! دا هغه الهي استازئ دئ چي کوچني ماشومان يتيمان او ښځي کونډياني ګرځوي ، دا داسي څوک دئ چي بې کيلي او چابي ددروازې قلفان ورته خلاصيږي او بې وسلې له سړي څخه روح وړي ، که دروازه ورته وتړله سي پر ديوال باندي و کور ته وراوړي ، اې فاطمې ! دا ملک الموت دئ ، دا عزرائيل دئ چي تا بې پلاره کوي او ستا د داسي قدرمند پلار د روح د قبضولو دپاره راغلئ دئ ، اې فاطمې ! دا ځموږ د احترام په وجه په دروازه کښي ولاړ دئ او اجازه غواړي ، ورنه دا عزرائيل بولي چي اجازه غوښتل دده عادت ندئ ، ورسه ! دروازه ورخلاصه کړه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت بي بي فاطمه په چغو او په بغارو ودروازې ته ورغله او عزرائيل ته يې دروازه ورخلاصه کړه او بيرته راغله د خپل مبارک پلار حضرت محمد (صلی الله عليه وسلم) و غيږې ته ورولوېدله ، په دغه وخت کښې ليږ ساعت د إسلام د پيغمبر سترګې مبارکې پټې سوې او د أهل بيتو داسي ګمان سو چي لکه چي رحمة اللعالمين رسول له دنيا څخه رحلت وکړ ، فاطمة الزهرآء د : � يا ابتاه ! � يعني اې بابکه اې بابکه ! نعرې شروع کړې ، خو د خپل پلار له لوري هيڅ جواب ورنکړ سو ، بيا يې د ژړا په حال کښې داسي وويل :

چي اې پلاره ! ځما روح دې تر تا قربان سي يو ځل خو لا راته وګوره او يو خبره خو لا راسره وکړه !!!

د إسلام پيغمبر خپلي مبارکي سترګي روڼي کړې او وفاطمې ته يې وفرمايل چي اې ځما لوري ! مه ژاړه د عرش حمَله پرشتې ستا د چغو په وجه په بغارو سوې ، او بيا يې ددې مبارکې له مخ څخه په خپل لاس ددې اوښکې ورپاکولې او د خوشحالۍ خبري يې ورته کولې او داسي دعا يې فرمايله چي اې پروردګاره ! ځما و ګراني لور فاطمې ته ځما په مفارقت او جدايي کښې صبر وروبخښه ، بيا يې ودې مبارکې ته وفرمايل چي کله چي ځما روح قبض کړه سي نو � انا لله وانا اليه راجعون � ووايه .

په دې وخت کښې د اسلام د پيغمبر ټولې بي بي ګاني حاضري سوې او د إسلام پيغمبر و دوی ته په تقوی او طاعت سره وصيت وکړ او بيا يې حسنين په ډير تلوار راوغوښتل ، حسنين لوڅ سرونه په چغو او په بغارو د خپل نيکه وکور ته په منډه راغلل او سلام يې ووايه او د إسلام د پيغمبر وبغل ته کښېنستل ، کله چي يې د خپل نيکه حال وليدئ نو په چغو سر سول تر داسي اندازې پورې چي هر چا د دوی ژړا اوريدله هغه په بغارو کيدئ ، او دا ددې ځائ ؤ چي ټول أهل زمين او ټول أهل اسمان او جنيات او پرشتې د سرور کآئنات په مصيبت کښې په ژړا ول .

نظم :

دوستان روز وداع است فغان درګيريد

دل بيک بارګي از جان و جهان بر ګيريد

شمع خورشيد بآه سحر بنشانيد

وز تپ سوز جګر باري ديګر درګيريد

په � مقتل نورالأئمة � کښې راغلي دي چي د اسلام پيغمبر په پټه او په خفيه له خپل ځان سره د حسنينو په باب کښې داسي ويل چي زه نه پوهيږم چي جفاکاران د أمت ځما به له تاسي سره څه وکړي ؟ حسنينو و خپل مبارک نيکه ته په ژړا ژړا وويل چي له تا څخه وروسته به څوږ ماوی او پناه ګاه څوک وي او څوک به څموږ غمګساري او دلنوازي کوي ، او حضرت بي بي فاطمې وويل چي اې بابکه ! که ما ته يو غم او درد راپيښ سو نو له تا څخه وروسته بې زه و چاته وايم او که حسنين د يو شي ارزو وکړي چي ته نه يې نو څوک به د دوی ناز واخلي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې د غریبانو غمخور نبي ! اې د یتیمانو نازونکي نبي ! اې د بېچاره ؤ او بې کسانو پناګاه او دستګیر پیغمبره ! ستا په فراق کښې به زه د صبر کولو طاقت څنګه ولرم او بې له لیدلو ستا څخه به زه خپل ژوند او زندګي څنګه تیروم .

نظم :

درغم آباد جهان بې یار بودن مشکل است

غم ز حد بګذشت بې غمخوار بودن مشکل است

رفت دلدار دل خون ګشته را با خود ببرد

اې عزیزان !بې دل و دلدار بودن مشکل است

روایت دئ چې څني له خواصو د أصحاب کرامو د حضرت رسول أکرم دحجرې مبارکې ودروازې ته ولاړ ول ، کله چې د حسنینو چغاري او بغاري واورېدلې نو دوی مبارکانو هم په چغو پیل وکړ ، د إسلام پیغمبر چې د خپلو أصحابو ژړاوي واورېدلې نو دَی مبارک هم په ژړا سو او وې فرمایل چې پر خپل أمت باندې د رحم او د شفقت له وجې ژاړم چې ایا وروسته له ما څخه به د دوی حال و کومې درجې ته ورسیږي .

وروسته د إسلام پیغمبر حضرت علي راطلب کړ ، کله چې حضرت علي راغلئ نو د إسلام پیغمبر هغه وصیتونه و ده ته وکړل کوم چې دده مبارک په زړه کښې ول .

حضرت علي (کرم الله وجهه) فرمایلي دي چې په دغه وخت کښې زر قسمه علمونه د إسلام پیغمبر وماته راوښودل چې له دغه هر قسمه څخه د زرو نورو قسمو د علم دروازې پر ما باندې خلاصې سوې .

وروسته حضرت عزرآئیل د اسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) و حضور ته تشریف راوړ ، وروسته له ویلو د السلام علیک أیهاالنبي ! څخه یې د الله تعالی و رسول ته عرض وکړ چې الله پاک پر تاباندې سلام وایي او وماته یې داسې حکم کړئ دئ چې ستا مبارکه روح قبض کړم ، خو په دې شرط چې ستا اجازه وي.

د اسلام پیغمبر ورته وفرمایل چې اې ملک الموت ! تر هغه پورې ځما روح مه قبضوه چې ځما ورور جبریل راځي ، ملک الموت ورته وویل چې زه ستا په دې خبره کښې تابعدار یم .

وروسته الله (عز وجل) و خازن ته د دوږخ چې مالک نومیږي وفرمایل چې ځما د حبیب حضرت محمد (صلی الله علیه وسلم) مطهره او پاکه روح و اسمان ته راځي نو پدې وجه د دوږخ اور مړ کړه ، او دارنګه یې د جنت و خازن ته چې رضوان نومیږي وویل چې د سیدالأنبیآء (صلی الله علیه وسلم) د مقدسي روح دپاره جنت ښائسته کړه ، او

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

همداراز د جنت و حورو ته حکم وکړ سو چي خپل ځانونه سنګار کړی چي ځما د حبيب روح درځي او و ټولو پرشتو ته د عالم ملکوت حکم وکړ سو چي په استقبال کي د روح د حضرت محمد (صلی الله عليه وسلم) صف صف ودريږی .

وروسته الله (جل شانه) و جبريل ته حکم وکړ چي د جنت يو دستمال درسره واخله او ځما و حبيب ته ځان ورسوه ، حضرت جبريل په ژړا ژړا د اسلام د پيغمبر و حضور ته راغلئ ، د اسلام پيغمبر ورته وفرمايل چي اې ځما دوسته په داسي سخت ساعت کښي دي زه تنها پرې ايښئ يم !

جبريل ورته وويل چي تر اوسه پوري ستا په خدمت مشغول وم او اوس مي داسي د خوشحالی خبري هم درته راوړي دي چي ستا له مرضي سره مطابقي او وتاته محبوبي دي ، د اسلام پيغمبر ورته وفرمايل چي هغه کومي خبري دي ؟

حضرت جبريل ورته وويل چي : � ان النيرانَ قد أخمدَت والجنان قد زخرفت و الحورالعين قد تزينت و الملائکة قد صففت بقدوم روحک. �

د اسلام پيغمبر و حضرت جبريل ته وفرمايل چي داخو ډير نيک زيري دي مګرماته داسي خبر وکړه چي ځما سترګي په روښانه سي او زړه مي په خوشحاله سي !

حضرت جبريل ورته وفرمايل چي پر ټولو انبياؤ او د دوی پر امتو باندي جنت تر هغه پوري حرام دئ چي ته او ستا امتيان ورداخليږي ، د اسلام پيغمبر بيا ورته وفرمايل چي تر دغه يو بل غټ د خوشحالی زيرئ راباندي وکړه !

حضرت جبريل ورته وفرمايل چي يا رسول الله ! دا خبره فيصله سوېده چي د حشرګاه پر ميدان به د شفاعت تاج او خول تر هر چا له مخه ستا پر مبارک سر باندي ايښودل کيږي ،

د اسلام پيغمبر بيا ورته وفرمايل چي اې جبريله ! داسي خبر راته وکړه چي ځما له زړه څخه د ملالت او د خفګان غوټي خلاصي کړي !

حضرت جبريل ورته وفرمايل چي اې مقتدی د انبياؤ او د رسولانو ! راته ووايه د کوم شي په غم کښي يې او په کوم شي فکرمند يې چي دغو ټولو خبرو ستا له مبارک زړه څخه هغه غم او فکر ليري نکړ ؟

د اسلام پيغمبر ورته وفرمايل چي له ما سره فکر او غم د أمت دئ چي وروسته له ما څخه به ددين زده کړه دوی له چا څخه کوي ؟ د رمضان د مبارکي مياشتي روژې به چي زه نه يم په څه ډول دوی نيسي او د حج مراسم به په څه ډول تر سره کوي او د آخرت په ورځ به ددوی انجام او عاقبت څنګه کيږي ؟

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت جبریل ورته وفرمایل چي اې سروره ! زړه مبارک دي خوشحاله کړه په دنیا کښي به الله پاک ستا امتیان پخپله ساتنه سره دروساتي او د قیامت په ورځ به دونه امتیان ستا په لمن کښي الله تعالی دروبخښي چي ته به په خوشحاله سې!!!

د اسلام پیغمبر وفرمایل چي اوس مي نو زړه خوشحاله سو او سترګي دي راروښانه کړې .

له دې څخه وروسته رحمة اللعالمین رسول و ملک الموت ته د روح د قبضولو اجازه ورکړه ، ملک الموت دده مبارک د روح په قبضولو شروع وکړه ، په دغه وخت کښي د اسلام پیغمبر د خپلي خوني و بام ته کتل او لاس مبارک بې پورته کوئ او د � بالرفیق الأعلی � الفاظ بې ویل .

چـــــي یـــــو ناخـــــاپه دده مبـــــارک مطـــــــهره روح قبــــض کړه سوه او و عالــــــم الوصال ته یـــې کـــــــوچ او ارتـــــحال وکـــــــړ .

مثنوي:

رفت آن طاوس عرشي سوي عرش

چون رسید اندر مشامش بوي عرش

شاه بازي این قفس درهم شکست

رفت خوش بر ساعد سلطان نشست

نظم :

شعلهء آتش تو جان میسوزد

وز فراق تو دل پیر و جوان میسوزد

این چه در دست کزو خون بجگر میریزد

وین چه سوزاست کزو جان و جها ن میسوزد

شــــرح این غـــــم چه نــــویسم که قلم میشکند

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وصف این حال چه گویم که زبان میسوزد

محترمو مسلمانانو ! د اسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) د غسل ، تکفین او د جنازې د لمانځه په اړه بیان او دارنگه د أصحاب کرامو غبرگون د ده مبارک د فراق په وجه او دارنگه د إسلام د پیغمبر د ځینو مهمو وصیتونو ذکر به په راتلونکي برخه کښې انشاءالله درته راسي .

)مدارج النبوت ، روضة الشهدآء و غیره. (

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی!!!

اللهم صل علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه وسلم تسلیما .

محترمو مسلمانانو! په دې برخه کښې ځنې خبرې چې دجناب سرور کائنات (صلی الله علیه وسلم) په مرض موت کښې رامنځته سویدي اوپه تیرو برخو کښې یې ما ذکر نه دئ درته کړئ درته یاداوري کوم او نور د هغو خبرو په باب وضاحت درته کوم دکوموچې مې دتیرې برخې په اخیرکښې وعده درسره کړې وه .

)۱ : (خبر داده چې ځینوعلماوو ذکرکړیدي چې داسلام پیغمبر چې ومدینې منورې ته دحجة الوداع دسفرڅخه لا نه ؤ رارسیدلئ د بغل درد ورعارض سو ترداسي اندازې پورې چې له دغه دردڅخه په تکلیف سو ، چې دیارلس لمونځونه یې په داسې ډول وکړل چې امام د لمانځه به حضرت ابوبکر ؤ اوده مبارک به په ابوبکر پسې اقتداء کوله بیا دصفرې دمیاشتې په اخرکښې دچهارشنبې به ورځ دحضرت میمونې رضي الله عنها په کور کښې دسردرد اوتبه ورولاړه سوه.

)۲ : (داسلام پیغمبر وحضرت بي بي عائشې ته په مرض الموت کښې اطلاع ورکړه چې درببع الاول په میاشت کښې به زه له دې ددنیا څخه رحلت کوم ، دحضرت عائشې په زړه نو یوازي الله (جل جلاله) خبر ؤ چې له اطلاع سره سم به څه قسم حالات ددې په زړه مسلط سوي وي.

)۳ : (دمر ض الموت په جریان کښې داسلام پیغمبر یووخت په تاکید سره داحکم وکړچې ابوبکرته ووایاست چې وخلګوته لمونځ ورکړي یعني زه دمرض دشدت په وجه ددې نه یم چې وخلګوته په جماعت لمونځ ورکړم

داسلام دپیغمبر (صلی الله علیه وسلم) له دې کار څخه چې ده به په حضرت أبوبکر پسې د جماعت لمونځ وکړ او دارنګه ده له دې حکم څخه چې ذکر سو أهل السنة والجماعت دغه مسئله راایستلې ده چې أحق په خلافت سره د اسلام له پیغمبر څخه وروسته حضرت أبوبکر الصدیق ؤ ، ددې مسئلې نور دلائل هم سته چې د ځنو ذکر به د بل بیان په ضمن کښې درته راسي علی أنوف أهل التشیوع.

)۴ : (د مرض موت په جریان کښې یو وخت د إسلام پیغمبر په مسجد نبوي کښې و أصحاب کرامو ته د خپل وصیت په سلسله کښې وفرمایل چې اې ځما أصحابو ! اې ځما وروڼو ! زه ستاسې په منځ کښې د پیغمبر په حیث واوسیدم او کومه وحي چې به حضرت جبریل (علیه السلام) د الله (جل جلاله) له طرفه وماته راوړله نو هغه به مې و تاسې ته ویله ، کوم څه چې حلال دي په هغه به مې أمر درته کاوئ او کوم څه چې حرام دي له هغه څخه به مې تاسې منع کولاست ، ټول أصحاب په چغو او په بغارو سول ، حتی ځینو علماؤ فرمایلي دي چې له ډیرې نفستنګۍ څخه یې خپلې جامې څیرلې او پر خپلو سرو باندې یې خاورې اچولې .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دي جريان کښي حضرت أبوبکر د اسلام و پیغمبر ته عرض وکړ چي يارسول الله ! ما نن شپه يو خوب وليدئ هغه دا ؤ چي د حضرت عآئشې له سر څخه ټکرئ او پورڼئ و هوا ته پورته سي .

د اسلام پیغمبر وده ته د خوب معنی په دي ډول ورکړه چي کوم چا چي دغه خوب ليدلئ دئ معنی يې داده چي دده ځوم به له دي دنيا څخه رحلت وکړي ، بيا حضرت عمر عرض وکړ چي اې د خدائ رسوله ! ما هم نن شپه په دي ډول خوب وليدئ چي عدل مي مات او شکسته سي ، داسلام پیغمبر ورته وفرمايل چي اې عمره ! عدل د تمام جهان زه وم کله چي زه له دي جهان څخه ولاړ سم نو ستا عدل به مات سي ، بيا حضرت عثمان عرض وکړ چي يارسول الله ! ما هم نن شپه خوب وليدئ چي يوه ورقه د قرآنکريم په هوا الوتي وي ، د اسلام پیغمبر ورته وفرمايل چي اې عثمانه ! هغه ورقه د قرآن زه يم ، کله چي زه رحلت وکړم نو د وحي سلسله به ختمه سي .

محترمو ! د أهل بيت د خوبو بيان مي په تيرو برخو کي درته ذکر کړئ دئ .

)٥ : (د اسلام پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) چي د ځکندن او د نزع په حال کښي کومي کلمې ويلې هغه په دې شرحه وي :

اول : � اللهم أعني على سكراتِ الموتِ � و في رواية � على منكرات الموت . �

دوهم : � لاإله الا الله إن للموت سكرات. �

دريم : � اللهم رب اغفرلي و ألحقني بالرفيق الأعلى . �

)٦ : (چي د اسلام پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) چي کله و دنيا ته تشريف راوړئ نو اوله خبر چي ده په دنيا کي کړېده نو هغه دا وه :

الله أكـــــبر كبيرًا والحمدلله كـــثيرًا و سبحانَ اللهِ بكرة و أصيلا .

او ځينو علماؤ فرمايلي دي چي هغه : � الله أكبر � ؤ .

دا کلمې ده مبارک د شيرخورۍ په وخت کښي ، هغه وخت وويلې چي حضرت حليمې سعديې اول ځل وده مبارک ته تئ ورکوئ .

او اخيري الفاظ دده مبارک په دنيا کښي � الرفيق الأعلى � وو .

)٧ : (د اسلام پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) د مرض موت په جريان کښي و خلګو ته په خطاب کښي وفرمايل چي له دي دنيا څخه ځما دتللو وخت رانژدې سوئ دئ ، د هر چا که پر ما باندي حق پاته وي نو دلته دې په دنيا کښي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له ما څخه واخلي ، په دې وخت کښې يوه نفر وويل چې اې د خدائ رسوله ! ځما پر تا باندې درې درهمه باندې دي !

د اسلام پيغمبر وفرمايل چې زه د چا تکذيب نکوم او نه و چاته قسم ورکوم ، دغه درې درهمه دې له کومه رويه پر ما باندې دي ؟

دغه سړي ورته وويل چې يو وخت يو مسکين تيريدئ تا و ماته وويل چې درې درهمه ودغه مسکين ته ورکه او بيا ما هغه درې درهمه ورکړل ، مګر تا بيا وماته رانکړل !

د اسلام پيغمبر و حضرت فضل ته وفرمايل چې ودغه سړي ته درې درهمه ورکړه .

په سيرَ کښې د امام شهيد ، امام اسماعيل خوارزمي او په � روضة الإسلام � کښې د قاضي سديدالدين راغلي دي چې په دغه مجلس کښې � عکاشه اسدي � ولاړ سو او د إسلام و پيغمبر ته يې وويل چې يا رسول الله ! يوه خبره کوم پدې وجه چې تا په دې باره کښې چې که د چا پر ما باندې کوم حق وي نو مطالبه دې وکړي ډير تکرار ، تاکيد او مبالغه وکړه که داسې نه وای نو مادا خبره نه کوله ، هغه خبر داده چې د تبوک په غزا کښې تا په يوه غمچينه او تازيانه باندې � اوښه � وهله ناڅاپه هغه تازيانه پر ما باندې ولګېدله او زه ډير په تکليف سوم ، نو اوس زه د هغې غمچينې د قصاص غوښتونکئ يم!

په دغه وخت کښې هغه غمچينه د حضرت فاطمې په کور کښې پرته وه د اسلام پيغمبر دا غمچينه راوغوښتله او و عکاشه تې وويل چې تاته دې الله (جل جلاله) خير درکړي چې دا قصاص دې د آخرت وورځې ته پرېښبودئ ؛ ځکه چې د قيامت په ورځ چې تمام پيغمبران او ملائکه او ټول انسانان دحشرګاه په ميدان کښې دالله تعالى په حضور کې حاضر وي نو په دغه وخت کښې چې يو څوک له يو چا څخه د خپل حق مطالبه کوي نو د هغه دپاره دا کار دډير لوی خجالت او د سختې شرمندګۍ سبب ګرځي ، راسه ! اوس خپل قصاص له ما څخه واخله .

په دې وخت کښې ډيرو أصحابو په شمول د حسنينو و عکاشه ته احتياجونه او زارۍ وکړې چې د اسلام د پيغمبر په بدل کښې موږ سل سل غمچينې ووهه ! خو د إسلام له پيغمبر څخه له دغې غوښتنې تير سه !

عکاشه د هيچا خبر ونه منله او د إسلام و پيغمبر ته يې وويل چې يا رسول الله ! تا چې زه په غمچينه ووهلم هغه وخت ځما شا لوڅه وه نو ته به هم خپله مبارکه شا راته لوڅوې

د إسلام پيغمبر خپله مبارکه شا ورته لوڅه کړه ، کله چې عکاشه دده مبارک پر مبارکه شا باندې د نبوت مهر وليدئ نو هغه يې مچ کړ او بيا يې د إسلام و پيغمبر ته عرض وکړ چې اې د خدائ رسوله ! ځما قصاص اخستل مقصد نه ؤ ، بلکې ځما مقصد همدغه کار ؤ چې و مې کړ ، په دې سبب چې تا فرمايلي دي : � من مس جلدي لن تمسه النار أبدًا . �

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په همدغه مجلس کښي د إسلام پیغمبر وفرمایل چي د هر چا پر ذمه که د چا حق وي نو اوس دي لا له هغه ځخه ځان خلاص کړي او دا فکر دي نکوي چي رسوا به سم ؛ ځکه چي د دنیا فضیحت ډیر اسانه کار دئ تر فضیحت د آخرت ، نو یو نفر ولاړ سو او وې ویل چي یا رسول الله ! درې درهمه د غنیمت له مال ځخه ما په خیانت وړي دي چي هغه اوس ځما پر ذمه باندي دئ ، د اسلام پیغمبر ورته وفرمایل چي دا خیانت دي ولي وکړ ؟

ده ورته وویل چي یا رسول الله ! ورته محتاج وم

د اسلام پیغمبر و حضرت فضل ته وفرمایل چي دغه درې درهمه له دغه سړي ځخه واخله .

بیا د اسلام پیغمبر وفرمایل چي په هر چا کښي که یو بد صفت موجود وي (یعني او له ځانه یې نسي لیري کولائ) نو ولاړ دي سي هغه صفت دي ذکر کړي چي زه دعا ورته وکړم !

یو نفر ولاړ سو او وې ویل چي یا رسول الله ! په ما کښي درې بد صفتونه موجود دي:

اول دا چي دروغ ډیر وایم ، دوهم دا چي فحش او بدګویي ډیره کوم ، دریم دا چي خوب ډیر کوم!

د اسلام پیغمبر دعا ورته وکړه او وې فرمایل چي اې خدایه ! ددغه سړي صدق او رشتیا ویل نصیب کړه (یعني او فحش ګویي ورځخه لیري کړه) او خوب یې کم کړه په دې ډول چي هر وخت دده زړه وغواړي رابیداره کیدلائ سي .

په دې وخت کښي یو بل نفر ولاړ سو او عرض یې وکړ چي اې د خدائ رسوله ! په ما کښي دوه بد خویونه دي :

اول بد خوی مي دادئ چي دروغ وایم ، دوهم بد خوی مي دادئ چي منافقت کوم!

د اسلام پیغمبر وده ته هم دعا وکړه .

محترمو مسلمانانو ! په دې بیان کښي و موږ او تاسي ته دا درس او تعلیم موجود دئ چي د حقوق الله او د حقوق العباد د دواړو کامل رعایت وکړو او که ځموږ پر ذمه باندي د الله پاک یا د بنده حق پاته وي نو له هغه ځخه په دنیا کښي لا په هغه طریقه ځان خلاص کړو کومه چي شریعت د له حقوقو ځخه د خلاصوالي دپاره بیان کړېده ، خاص بیا د بندګانو حقوق ؛ ځکه چي د بنده له حق ځخه انسان په توبه سره هم نه خلاصیږي تر ځو چي و هغه بنده ته یا حق ورونه رسوي یا هغه عفوه ورته ونکړي .

په کتاب د � الإسلام و سآئرالأدیان � کښي د � شامي � په حواله ذکر سویدي چي د یوې روپۍ شپږمه حصه حق که د چا پر ذمه باندي پاته ۇ نو ددې په بدل کښي به اوه سوه په جماعت سره ادا سوي لمونځونه دده و هغه حقدار ته ورکړه کیږي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په یوه ثابت او مشهور حدیث کښي راغلي دي چي د اسلام پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) و أصحاب کرامو ته وفرمایل چي تاسي پوهیږی چي ځما له أمت څخه مفلس کوم سړئ دئ ؟

أصحابو ورته وفرمایل چي مفلس خو هغه څوک دئ چي درهم او دینار نلري (یعني دنیا نلري) !

د اسلام پیغمبر ورته وفرمایل یعني چي مفلس ځما له أمت څخه هغه دئ هغه دئ چي د قیامت په ورځ راسي په داسي حال کښي چي لمونځونه ، روژې ، حج او داسي نور عبادتونه یې کړي وي خو له دې سره سره یې په دنیا کښي و یو چاته ښکنځل کړیوي ، د بل چا یې بیا مال خوړلئ وي ، دبل چا یې بیا په ناحقه وینه توی کړې وي او داسي نور ، نو دده دغه ټول عبادتونه و دغو حقدارانو ته ورکړه سي او دَی خالي لاس پاته سي .

او ځینو ثابتو روایاتو له مخي دا خبره لا هم سته چي که دده په طاعت او عبادت د حقدارانو غاړه نه ووځي نو بیا دده د حقدارانو ګناوي دده پر ذمه باندي ګرځي .

)۸ : (د اسلام پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) د مرض موت په جریان کښي په مختلفو نوبتو و أصحاب کرامو ته قسم قسم نصیحتونه او وصیتونه وکړل ، چي ځني نمونې یې په تیرو برخو کښي وتاسي محترمو ته ذکر سوې ، له جملې د هغوی څخه یو نصیحت دده مبارک دا ؤ چي و أصحاب کرامو ته یې وفرمایل چي زه پر تاسي باندي له دې څخه نه بیریږم چي تاسي به بیرته کفر او شرک غوره کړی ، مګر له دې څخه بیریږم چي و دنیا ته به رغبت وکړی او د دنیا په وجه به پخپل منځ کښي اختلافات او جنګونه شروع کړی .

لکه چي د اسلام پیغمبر فرمایلي دي : � حب الدنیا رأس کل خطیئة . �

او همدارنګه دده مبارک و خپلو ازواجو مطهراتو ته د خانه نشینی، ستر او له نامحرمه خلګو څخه د دوی د ځانو د ساتلو په باب وصیت وکړ او دغه مبارک آیت یې ورته تلاوت کړ : � و قرن في بیوتکن و لاتبرجن تبرج الجاهلیة الأولی . �

)۹ : (د اسلام پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) په مرض موت کښي و جبریل ته وفرمایل چي اې جبریله ! له ما څخه وروسته بیا به و مځکي ته راکښته سې او که یا ؟

جبرئیل ورته وویل چي له تا څخه وروسته به زه هیڅ وخت و مځکي ته راکښته نه سم ، مګر لس واره راکښته کیږم چي لس ګوهره له دنیاوالو څخه وړم .

د اسلام پیغمبر ورته وفرمایل چي هغه لس کوم ګوهرونه دي ؟

جبریل (علیه السلام) ورته وویل چي یا رسول الله ! اول وار چي له تا څخه وروسته و مځکي ته راکښته سم نو د صبر ګوهر به له دنیا څخه یوسم چي بیا به په هیڅ درویش او فقیر کښي (یعني او دارنګه په هیچا کښي) صبر کول پاته

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نسي ، دوهم وار چي راکښته سم نو د شرم گوهر به له دنيا څخه پورته کړم چي بيا به له هيچا سره شرم او حيا نسي پاته ، دريم وار چي راکښته سم نو گوهر د محبت به له دنيا څخه پورته کړم چي هيچا ته به محبت نسي پاته ، څلرم وار به گوهر د عدل او انصاف له دنيا څخه پورته کړم چي بادشاهان به له عدل او انصاف څخه خالي پاته سي ، پنځم وار به گوهر د برکت له دنيا څخه پورته کړم چي په دنيا کي به په هيڅ شي کي برکت نسي پاته ، شپږم وار به گوهر دسخاوت پورته کړم چي هيڅوک به له فقيرانو سره خپلوي او ياري نکوي ، اوم وار به له دنيا څخه گوهر د صدق او راستۍ پورته کړم چي هيڅوک به راست گويه او صادق نسي پاته ، اتم وار به گوهر د عمل په علم له دنيا څخه پورته کړم چي بيا به علماء بې عمله پاته سي ، لسم وار به گوهر د برکت د قرآن مجيد له دنيا څخه پورته کړم ، بيا به د قيامت علامې ښکاره سي او حضرت اسرافيل به په شپېلۍ کښې پوه کړي .

)مدارج النبوت ، روضة الشهدآء ، قصص القران و غيره. (

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی!!!

اللهم صل و سلم وبارک أفضل صلاتک و سلامک و برکاتک علی سیدنا محمد و آله و صحبه أ جمعین .

قدرمنو مسلمانانو! په دې برخه کښې هم د إسلام د پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) د مرض موت او دده مبارک له رحلت سره متصل ځيني مهمي خبري درته کوم .

اوله خبره داده چې په مرض موت کښې د اسلام پيغمبر يو وخت حضرت علي و خپل حضور ته وغوښتئ او ورته ويې فرمايل چې رنگ او يو کاغذ او ورقه راوړه چې ستا دپاره يو وصيت وليکم .

حضرت علي فرمايلي دي چې ما فکر وکړ چې داسي پېښه نسي چې زه قلم ، رنگ او کاغذ پيد اکوم او بيرته راځم د اسلام پيغمبر وفات کړئ وي ، نومي وده مبارک ته وويل چې يارسول الله ! هر وصيت چې کوې په خوله يې راته وکړه له ما څخه انشآءالله نه هيرېږي !

نو د اسلام پيغمبر وفرمايل چې : � الصلوات و ماملکت أيمانکم � و في رواية � الله الله في ما ملکت أيمانکم البسوا ظهورهم و اشبعوا بطونهم و الينوا لهم القولَ . �

دوهمه خبره داده چې کله چې د إسلام د پيغمبر(صلی الله عليه وسلم) مرض ډير سخت سو د پنجشنبې ورځ وه ، نو ده مبارک وغوښتل چې يو خط او يوه عهدنامه وليکي ، نو يې و عبدالرحمن بن أبي بکر ته وويل چې يوه تخته راوړه چې زه د أبوبکر دپاره خط وليکم (يعني په دې باره کښې چې دَی به له ما څخه وروسته خليفه د اسلام وي چې د خلگو په منځ کښې اختلاف منځته رانسي) ځکه الله (جل جلاله) او مومنان له دې څخه منع کوي چې له أبوبکر څخه پرته دي بل څوک خليفه سي .

اهل السنت والجماعت په دغه خبره هم دليل نيسي پر دې باندي چې د اسلام له پيغمبر څخه وروسته أحق په خلافت سره حضرت أبوبکر ؤ .

دريمه خبره داده چې چې په دوران کښې د سختۍ د مرض دده مبارک اصحاب کرام دده مبارک په حجره کښې سره راټول سول ، نو ده مبارک ورته وفرمايل چې ماته يو شئ راوړۍ چې زه وتاسي ته يو وصيت خپل وليکم چې وروسته له ما څخه بيا هيڅکله تاسي گمرهان نسۍ.

د أصحابو په منځ کښې د نظر اختلاف پيدا سو ، ځينو وويل چې بايد دده مبارک په قول باندي عمل وکړ سي او د وصيت د ليکني دپاره يوه ورقه ورته راوړله سي ، او ځينو وويل چې د إسلام پيغمبر په تکليف دئ نو مناسب ندئ چې ورقه ورته راوړو او د وصيت په ليکلو سره تکليف ورکوو ، حضرت عمر هم دا خبره تايد کړه او وې ويل چې د الله پاک کتاب قرآن مجيد څموږ په منځ کښې موجود دئ او څموږ د هدايت دپاره کافي دي ، خو په دغو دواړو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډلو کښي يوې ډلي هم يو غلط سوچ او يو فاسد مقصد په زړه کښي نه درلودئ او دا ځموږ د أهل السنت والجماعت دعلماؤ مَسلَک دئ �على رغم أنوف الشيعة .

څلرمه خبره داده چي د إسلام پيغمبر(صلى الله عليه وسلم) د مرض موت په وخت کښي اوه ديناره درلودل چي له حضرت عائشې سره پراته وه ، نو ده مبارک هغه اوه ديناره و حضرت علي ته ورولېږل چي حضرت علي بيا دده مبارک له هدايت سره خيرات کړل پنځمه خبره داده چي ددې دپاره چي دده مبارک له رحلت څخه وروسته خلگ دده مبارک په شان کښي د يهودو او نصاراؤ په ډول إفراط او تر حد تيرئ ونکړي په مرض موت کښي بې د الفاظ هم تکرارول � لَعنَ الله اليهودَ والنصارى ، اتخذوا قبور أنبيآئهم مساجد . �

شپږمه خبره داده چي د إسلام د پيغمبر(صلى الله عليه وسلم) له وفات څخه وروسته أهل بيتو د کور له يوه طرف څخه دا کلمې اوريدلې او په ظاهره هيڅوک دوی نه ليدئ : � السلام عليكم أهلَ البيت و رحمة الله وبركاته ، كل نفس ذائقة الموت و انما توفون أجور كم يومَ القيامة � دغه کلمې پرشتو او ملائکو ويلې چي د إسلام د پيغمبر د أهل بيت تعزية او فاتحه خواني يې کوله.

همدارنگه يو غټ سړئ چي ډير سباحت يې درلودئ د أصحابو وحضور ته راغلئ او وې ژړل او بيا يې و أصحابو ته وکتل او وې ويل چي بېشکه الله پاک له هر مصيبت څخه تسله ورکونکئ دئ او د هر فائت عوض ورکوي او د هر هالک خلف پيدا کوي ، د الله تعالى و طرفته متوجه سی او جزع ، فزع او ملالت مکوی ، مصيبت زده په حقيقت کي هغه څوک دئ چي دده د مصيبت جبران ونکړ سي او په مصيبت کښي صبر ونکړي .

دغه سړئ د أصحابو له مجلس څخه ولاړئ بيا حضرت أبوبکر و أصحابو ته وفرمايل چي دغه سړئ حضرت خضر(عليه السلام) ؤ ، ځموږ او ستاسي د تعزيت او د تسلي دپاره راغلئ .

اوومه خبره د إسلام د پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) د وفات سره سم د أصحاب کرامو د غبرگون او د عکس العمل په باره کښي ده:

محترمو مسلمانانو ! علمآء کرامو د سيرَ ذکر کړيدي چي د آنحضرت (صلى الله عليه وسلم) له وفات څخه وروسته أصحاب کرام ټول په عمومي لحاظ داسي حيران وگرځيدل چي داسي بې له شانه څخه ښکاريدله لکه چي عقلونه يې سلب سويوي او د بدن ټولي قواوي او حواس يې له کار څخه معطل پاته سويوي ، خو لدې سره سره ددوی د ځنو حال له ځنو نورو څخه فرق او توفير درلودئ ، د ځينو کيفيت په دې ډول ؤ چي لکه گونگيان ، ژبې يې وتړلي سوې او خبري يې نسوای کولای او هوش او سد يې له سرو څخه ولاړئ ، چي يو له دغي جملې څخه د إسلام دريم خليفه حضرت عثمان بن عفان (رضي الله تعالى عنه) ؤ .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د ځینو حال په دې ډول ؤ چې پر خپلو ځایو باندي له حرکت څخه عاجز وګرځېدل او طاقت د ګرځیدلو یې نه ؤ ، چې د إسلام څلرم خلیفه حضرت علي بن أبي طالب (کرم الله وجهه) هم له دغي ډلي څخه ؤ .

او ځیني مریضان سول او بیا دونه ډنګر او کمزوري سول چي اخیر په دغه کمزوري کښي په وفات ورسیدل .

او ځینو بیا په داسي دعاؤ شروع وکړه چي الله (جل جلاله) دي موږ په سترګو باندي ړانده کړي چي د اسلام د پیغمبر څخه وروسته بیا بل څوک په سترګو ونه وینو او دونه فریاد بې کوئ لکه څرنګه چي یې حاجیان د إحرام په تلبیه کښي کوي .

او د حضرت عمر (رضي الله عنه) عقل داسي مختل وګرځیدئ چي نعرې یې وهلې او قسمونه یې کول چي د خدائ تعالی رسول وفات سوئ ندئ ، بلکي بې هوښي باندي راغلې ده ، لکه چي په کوه طور کښي پر حضرت موسی (علیه السلام) باندي بې خودي راغله ، او دایې وویل چي زه امیدوار یم چي جناب رسول الله (صلی الله علیه وسلم) به تر هغه وخته پوري په دنیا کښي ژوندئ وي چي د ټولو منافقانو ژبي او لاسونه ورپرې کوي .

او څنو منافقانو وویل چي که محمد (صلی الله علیه وسلم) پیغمبر وائ نو وفات بې نه کولائ ، حضرت عمر چي دغه خبر واورېدله نو خپل تیغ یې کش کړ او د مسجدنبوي په دروازه کښي ودریدئ او وې ویل چي هر چا که وویل چي پیغمبر د اسلام وفات سوئ دئ نو په دغه توره بې سره دوه ځایه کړم ، خلګو چي د حضرت عمر دغه وینا واوریدله د إسلام د پیغمبر په وفات کښي شک او شبهه ورته پیدا سوه.

حضرت أسمآء بنت عمیس خپل لاس د إسلام د پیغمبر د اوږو مبارکو و مابین ته ورورړئ او مهر د نبوت یې نکړ پیدا نعره یې وکړه چي مُهر د نبوت د اسلام د پیغمبر له مبارکو اوږو څخه پورته سوئ دئ ، نو دا ددې دلیل دئ چي حضرت رسو ل الله (صلی الله علیه وسلم) له دې فاني دنیا څخه نقل کړئ دئ .

په دغه وخت کښي حضرت أبوبکر په کور کښي ؤ ، کله چي د أصحاب کرامو او د حضرت عمر له دغي واقعې څخه خبر سو نو په تلوار په داسي حال کښي د حضرت بي بي عآئشې و حجرې ته راروان سو چي په لاره کښي یې ژړل او داسي یې ویل :

وا محـــــــــــمداه ! وانقـــــــطاع ظهراه

تر څو چي و مسجد نبوي ته راورسیدئ ، خلګ یې ولیدل چي په سخته پرېشاني کښي واقع سویدي ، مګر ده مبارک و هیچا ته التفات ونکړ د حضرت عآئشې و حجرې ته ورغلئ ، د إسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) مبارک مخ یې لوڅ کړ او پرمبارک نوراني تندي باندي یې مچ کړ او خوله یې ده مبارک پر مبارکه خوله باندي ورکیښودله او داسي یې وویله : � وا نبیاه . � !

وروسته یې سر راپورته کړ او وې ژړل ، دوهم وار یې بیا دَی مبارک مچ کړ او وې ویل :� وا صفیاه. � !

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا یې سر راپورته کړ او وې ژړل ، دریم ځل یې بیا دَی مبارک مچ کړ او وې ویل :� وا خلیلاه ! بابي أنت و أمي طبت حیا ومیتا لا یجمع الله علیک موتتین أما الموتة التي کتبت علیک فقد وجدتها . �

او داسي یې وفرمایل چي اې د إسلام پیغمبره ته تر دې ډیر لوړ یې چي خلګ دي صفت وکړي او له دې څخه ډیر بالاتر یې چي پر تا باندي خلګ وژاړي ، کچیري اختیار څموږ په لاس کښي وای نو ما به خپل ځان تر تا قربان کړئ وای او کچیري دا نه وای چي پر مرده باندي له ژړا کولو څخه تا و موږ ته منع کړېده نو خامخا به ما دونه ژړلي وای چي له سترګو څخه به مي چنې بهیدلي وای ، بیا یې وویل چي اې الله ! ته څما له طرفه ستا و پیغمبر ته سلام ورسوه او بیا یې وویل چي اې محمده ! ما د الله (جل جلاله) په حضور کښي یاد کړه.

پوه سه چي د حضرت أبوبکر ددغه قول په مطلب کښي علماؤ اختلاف کړئ دئ چي :� لا یجمع الله علیک موتتین � .

ځینو علماؤ فرمایلي دي چي د اسلام د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) له وفات څخه وروسته څنو خلګو داسي ګمان ښکاره کړ چي د اسلام پیغمبر بیرته راژوندئ کیږي ددې لپاره چي منافقان له منځه څخه یوسي ، نو حضرت أبوبکر په دغه قول سره ددغه ګمان تردید وکړ .

او ځینو علماؤ فرمایلي دي چي مطلب دده دا ؤ چي په قبر کښي ستا دپاره مرګ نسته ، لکه نور خلګ چي په قبر کښي د نکیر او منکر د سوال او جواب دپاره په قبر کښ را ژوندي کیږي او بیا بیرته مړه کیږي .

او څنو علماؤ فرمایلي دي چي له دوهم مرګ څخه مراد غم او پرېشاني ده ، یعني له دغه پرېشانۍ څخه پرته چي د وفات په وخت کښي دي تېره کړه له بلي هیڅ پرېشانۍ سره به مخامخ نسې .

وروسته حضرت أبوبکر دباندي راووتئ او حضرت عمر یې ولیدئ چي د خلګو په منځ کښي ولاړ دئ او وخلګو ته وایي چي حضرت محمد (صلی الله علیه وسلم) وفات ندئ کړئ او نه دَی وفات کوي ، تر څو پوري چي منافقان په قتل ونه رسوي .

حضرت أبوبکر و حضرت عمر ته وفرمایل چي کښېنه ! خو حضرت عمر له کښینستلو څخه منع وکړه ، نو حضرت صدیق أکبر و حضرت عمر ته وویل چي اې سړیه ! په دې پوه سه ! چي پیغمبر د اسلام له دنیا څخه رحلت کړئ دئ ، ایا تا ندي اوریدلي چي الله (جل جلاله) په قرآنکریم کښي و خپل پیغمبر ته فرمایلي دي چي : � إنک میت و إنهم میتون � او همدارنګه یې ورته فرمایلي دي : � و ما جعلنا لبشر من قبلک الخلد أفإن مت فهم الخالدون � .

وروسته حضرت أبوبکر د نبي کریم (صلی الله علیه وسلم) پر ممبر باندي ودریدئ او خلګو عمر پرېښودئ او أبوبکر ته متوجه سول ، حضرت أبوبکر خطبه او نصیحت شروع کړ ، اول یې د الله پاک حمد او ثنا وویله او بیا یې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر رسول مقبول (صلی الله علیه وسلم) باندي درود ووایه ، بیا یې و خلګو ته وفرمایل چي هر چا که د محمد (صلی الله علیه وسلم) عبادت کاوه نو محمد خو وفات سو او هر چا څوک چي د الله (جل جلاله) عبادت کوي نو بېشکه الله پاک همیشه ژوندئ دئ او مرګ نلري ، بیا یې دغه مبارک آیت کریمه تلاوت کړ :

وما محـــــمد إلا رسول قد خلت من قبله الرسل أفإن مات او قتل انقلبتم علی أعقابکم (الی اخیر الآیة ...).

او دارنګه یې ددغه مبارک آیت تلاوت هم وکړ چي : (و إنک میت و إنهم میتون) .

خلګو چي د حضرت أبوبکر له خولې څخه دغه دواړه مبارک ایاتونه واوریدل ، نو داسي ورته ښکاره سول لکه چي نوي او تازه د خدایٔ له طرفه نازل سول او هر سړي د مدینې منوري په کوڅو کښي دغه دوه مبارک ایاتونه ویل .

وروسته له هغه حضرت عمر نصیحت شروع کړ او و خلګو ته یې وویل چي اې خلګو ! ماچي تر دغه له مخه کوم څه درته ویل نو هغه ټول بې ځایه وو (یعني بې دلیله مي یو سوچ وهلئ ؤ د هغه سوچ په مقتضی مي هغه خبري درته کولې) او نوري یې هم ډیري خبري و خلګوته وکړې او دا به هم ده مبارک ویل چي کوم دوه ایاتونه چي له أبوبکر څخه ما واوریدل نو داسي راته معلوم سول لکه دا اوس اوس چي نازل سول .

خلاصه د خبري داده چي په دغو ټولو غمو او پریشانیو کښي تر ټولو أصحابو حضرت أبوبکرالصدیق ډیر ثابت قدمه او د عقل پر مقتضی باندي ټینګ او زیات شجاع او دلاوره ؤ .

هو ! ولي به نه ؤ ، أبوبکر هغه شخص دئ چي د اسلام پیغمبر دده په باره کښي فرمایلي دي :

ما طلعت الشمس بعد النبیین علی أفضل من أبي بکر

محترمو ورونو د إسلام د پیغمبر د میلاد د لمانځني شرعي حکم به په بله برخه کښي درته راسي ، چي هغه به ددې لړۍ اخیري برخه وي .

)مدارج النبوت ، روضة الشهدآء و غیره. (

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی!!!

اللهم صل و سلم وبارک أفضل صلاتک و سلامک و برکاتک علی سیدنا محمد و آله و صحبه أ جمعین .

قدرمنو مسلمانانو! په دې برخه کښې په دې باب شرعي معلومات درکوم چې د إسلام د پیغمبر د میلاد د ورځې لمانځنه په دې ډول چې له منکراتو شرعیه ؤ څخه خالي وي او په دغه ورځ د میلاد کښې مسلمانان سره راجمع سي او علماء کرام د إسلام د پیغمبر د میلاد او دوفات او دده مبارک د سیرت په باب و خلگو ته بیانونه وکړي او د مسلمانانو په زړو او دماغو کښې د إسلام د پیغمبر یاد تازه کړي او د بخاري شریفي ددې روایت په مطابق چې :� اجلس بنا نؤمن ساعة � د خپل گران پیغمبر د میني او د محبت اظهار وکړي ، او یا په دغه ورځ کښې صدقې او خیراتونه وکړي ، او یا نور نفلي عبادات وکړي او یا درودونه ووایي او ثوابونه یې د إسلام و پیغمبر ته ورو‌بخښي .

محترمو ورونړو ! په دې مسئله کښې خلگ درې فرقې دي :

یوې فرقې دتفریط لار غوره کړېده ، چې دغه ډول لمانځنه بدعت او ناروا کار بولي (العیاذ بالله ، العیاذ بالله) لکه وهابیان .

او یوې فرقې بیا د إفراط لار غوره کړېده چې په دې باب له شرعي حدودو څخه تیرئ کوي او د میلاد لمانځنه په دې ډول کوي چې متضمن ډیرو ناروا کارو لره وي ، لکه إختلاط او گډون د ښځو او نرانو او لکه ډولونه وغیره ، چې ځیني خالي په نامه پیران یا خلیفه گان یې کوي .

دغه دواړي فرقې چې دغه ډول کارونه کوي دا د دوی د جهل یا د ضلالت نښانه ده ، لکه چې مشهور قول دئ چې : � الجاهل إما مفرط او مفـرّط � یعني جاهل به یا إفراط کوي یا به تفریط .

دریمه معتدله ډله ده ، د حق والا ډله ده ، چې د مبتدعینو او د وهابیانو په شان تفریط هم نکوي او دارنگه ددغو خالي په نامه پیرانو په شان إفراط هم نکوي ، په دې ډول چې د إسلام د پیغمبر(صلی الله علیه وسلم) د میلاد لمانځنه په مذکوره طریقه یو ډیر أفضل او أهم کار بولي او مرتب علیه د لوی أجر او ثواب یې بولي او په ذکر سوې طریقه نه لمانځنه د میلاد د ورځې له رحمة اللعامین پیغمبر سره یو قسم جفا او بې وفایي بولي او د أمتیت له شانه سره یې مخالف سلوک بولي او د خپل گران پیغمبر د میلاد لمانځل دده مبارک د سیرت ، ولادت او د رحلت په بیانولو سره او دارنگه په صدقو او خیراتو او په نورو عبادتو سره د مسلمانانو د ترقۍ او د کفارو د غم او د درد د زیاتولو سبب یې گڼي .

محترمو ورونړو ! د أصلي او سوچه او حقو شرعي دلائلو له مخي د همدغي دریمي ډلي رویه اسلامي او شرعي رویه ده او مخکنۍ دواړي ډلي چې په دې باب څه وایي او یا یې کوي باطلي او ناروا دي او الله (جل جلاله) دې موږ او تاسي د لعنت په داسي طوق نه گرفتاره کوي لکه څرنگه چې یې دغه دواړي ډلي مبتلا کړېدي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې مطلب د ثابتولو دپاره په دې برخه کښې د عالم إسلام د منل سويو علماؤ او د عمده کتابو قولونه او عبارتونه وتاسي محترمو ته په دې برخه کښې نمبر واره ذکر کوم ، تر څو چې و تاسي محترمو ته حق پوره واضح سي .

در خانـــــه أگر کس است يک حرف بـــس است

د عوامو دپاره ځما دغه يو څو د پښتو خبري کفايت کوي او بايد همدغه لار تعقيب کړي ، او د علماؤ دپاره دلائل ذکر کوم چي دوی له هغو څخه کار واخلي ، البته موږ به ډير تکليف کړئ وي چي له مختلفو منابعو څخه موږ دا دلائل راجمع کړيدي الله تعالی دي راڅخه قبول کړي ، خو د علماؤ په خدمت کښې موږ دغه دلائل له کتابو څخه راټول سوي تقديموو چي په دې سبب به دوی د تفتيش او پلټني له مشقت او تکليف څخه خلاص سي .

اوس په دې اړه ودلائلو ته متوجه سیٔ!

)۱ : (امام أبوشامه چي شيخ او استاذ دئ د امام نووي داسي فرمايلي دي:

و من أحسن ما ابتدع في زماننا مايفعل كل عام في اليوم الموافق ليوم مولده (صلى الله عليه وسلم) من الصدقات والمعروف واظهار الزينة والسرور . فإن ذالک مع ما فيه من الإحسان للفقرآء مشعر بمحبة النبي (صلى الله عليه وسلم) و تعظيمه في قلب فاعل ذلک و شكرالله تعالى على ما مَن به مِنَّ به ايجاد رسوله (صلى الله عليه وسلم) الذي ارسله رحمة للعالمين .

يعني چي ځمو په زمانه کښې له يرو أفضلو او بهترينو کارو څخه چي مسلمانانو په عمل کښې راوستلئ دئ يو کار دادئ چي د اسلام د پيغمبر د ميلاد په ورځ يې هر کال مسلمانان کوي ، چي هغه عبارت دئ له صدقو ، خيراتو او داسي نورو نيکو کارو څخه او دارنگه اظهار د زينت او د خوشحالۍ چي مسلمانان يې په دغه ورځ کښې کوي داهم له ډيرو نيکو کارو څخه دئ ؛ ځکه دا کارونه سره له دې چي په دغو کارو کښې له فقيرانو سره امداد او کومک او احسان موجود دئ دغه کارونه د مسلمانانو مينه او محبت له خپل پيغمبر سره او د ارنگه د دوی تعظيم خپل پيغمبر لره ښکاره کوي ، او دارنگه په دغو کارو کښې چي مسلمانان يې د ميلاد په ورځ يا په شپه کوي د الله (جل جلاله) ددغه عظيم نعمت چي پر جهانيانو باندي يې کړئ دئ چي ايجاد او پيدايښت د رحمة اللعالمين رسول دئ د شکر ادااينه راځي .

)۲ : (امام سخاوي چي يو له هغو شخصيتو څخه دئ چي په عالم اسلام کښې ددوی پر قول او خبره باندي تمام أمت مسلمه اعتماد کوي د اسلام د پيغمبر د ميلاد د لمانځني په ارتباط فرمايلي دي :

ان عمل المولد حدث بعدالقرون الثلاثة ثم لا زال أهل الإسلام في سآئرالأقطار والمدن الكبار يعملون المولد و يتصدقون في لياليه بأنواع الصدقات و يعتنون بقرائة مولده الكريم و يظهر عليهم من بركاته كل فضل عميم .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يعني چي ښېشكه دغه عمل (يعني دغه د مسلمانانو راغونډېدل او بيا د علماؤ له طرفه و مسلمانانو ته د إسلام د پيغمبر د ولادت او د سيرت په باب بيانونه كيدل او دارنګه خيراتونه او نور عبادات ترسره كيدل چي د إسلام د پيغمبر د ميلاد په مناسبت كيږي دا كارونه) د صحابه ؤ او د تابعينو او د تبع تابعينو له زماني څخه وروسته مسلمانانو عملي ګرځولي دي او بيا په داسي ډول عملي ګرځيدلي دي چي په دوامداره توګه يې ټول أهل إسلام په ټولو أقطارو او أطرافو د مځكي كښي او په ټولو غټو غټو ښارو كښي د مسلمانانو د اسلام د پيغمبر د تولد په مناسبت د ميلاد په شپو كښي تر سره كوي او له ورايه ددغو مباركو أعمالو له بركاتو څخه قسم قسم عام فضل او كرم د الله تعالى پر مسلمانانو باندي ښكاره كيږي

)٣ : (او ابن جوزي چي د بې مذهبه مبتدعه ؤ او د أهل مذهب والاؤ د ټولو په نزد معتمد عليه علمي شخصيت دئ په سلسله كښي د بيانولو د ګټو ، فايدو او د بركاتو د لمانځني د ميلاد د سرور كآئنات ويلي دي چي :

من خواصه إنه أمان في ذلك العام و بشرى عاجلة بنيل البغية والمرام .

يعني چي ځني له خاصو او بركتو څخه د لمانځني د ميلاد د سرور كآئنات (يعني په شرعي طريقه چي له شرعي منكراتو څخه خالي وي) يو بركت او خصوصيت دادئ چي هر څوک چي د ميلاد ورځ ولمانځي (يعني يا په صدقه ، يا په عبادت ، يا په درود ويلو سره او يا په بيانولو سره د سيرت د نبي [عليه الصلاة والسلام] او په غوږ نيولو سره و بيان د سيرت دده مبارک ته) نو په دغه كال كښي به دغه سړئ له هره آفته په أمن وي او دارنګه به و دغه سړي ته اول دده د حاجاتو د پوره كيدو زيرئ له الهي لوري كيږي (يعني په خوب كښي يا له يوې بلي لاري) او وروسته بې (يعني په همدغه كال كښي) الله پاک حاجتونه ورپوره كوي .

و اول من أحدثه من الملوک ، الملک المظفر أبو سعيد صاحب إربل و ألف له الحافظ بن دحية تاليفًا أسماه � التنوير في مولد بشير النذير � فأجازه الملک المظفر بألف دينار . و صنع الملک المظفر المولد و كان يعمله في ربيع الأول و يحتفل به إحتفالا هائلا و كان شهما شجاعا بطلا عاقلا عادلا و قيل انه كان يصرف على المولد ثلاثمائة الف دينار.

يعني د إسلام د پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) د ميلاد د لمانځني د مبارک رسم اول إحداث او پيل په إسلامي بادشاهانو كښي � ملک مظفر أبو سعيد � صاحب اربل وكړ ، بيا ددغه مبارک بادشاه ددغي مباركي او مقدسي اختراع په تايد او خوشحالي كښي د إسلامي أمت يو ستر عالم حافظ بن دحية يو كتاب په شان كښي د عظمت او د شرافت د لمانځني د ميلاد د نبي جوړ كړ چي په � التنوير في مولد بشير النذير � سره يې مسمى كړ ، بيا دده د دغه كتاب په جائزه او انعام كښي ذكر سوي محترم بادشاه زر ديناره ودغه عالم ته وركړل .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لاندي عربي عبارت ترجمه او بيان موږ ځکه ونه ليکئ چي دا عبارات په أصل كي موږ د علماؤ دپاره رانقل كوو او وعلماؤ ته يې د ترجمې کولو ضرورت نسته ، البته کوم ځايونه چي ترجمه کوو نو هغه د عامو مسلمانانو دپاره .

و كان سلطان أبو حمو موسى صاحب تلمسان يحتفل لیلة المولد غاية الإحتفال كما كان ملوک المغرب و الأندلس في ذلك العصر و ما قبله و من احتفاله له ما حكاه الحافظ سيدي أبوعبدالله التنسي ثم التلمساني في كتابه � راح الأرواح � فيما قاله المولى أبو حمو من الشعر و قيل فيه من الإمداح و ما يوافق ذلك على حسب الإقتراح و نصه أنه كان يقيم ليلة الميلاد النبوي على صاحبه أفضل الصلاة والسلام بمشورة من تلمسان المحروسة مدعاة حفيلة يحشر فيها الناس خاصة و عامة فما شئت من نمارق مصفوفة و زرابي مبثوثة و بسط موشاة و وسائد بالذهب مغشاة و شمع كالإسطوانات و موائد كالهالات و مباخر منصوبة كالقباب يخالها المبصر تبرًا مذابًا و يفاض على الجميع أنواع الأطعمة كأنها أزهار الربيع المنمنمة فتشتهيها الأنفس و تستلذ بها النواظر و يخالط حسن رياهاالأرواح و يخامر رتب الناس فيها على مراتبهم ترتيب احتفال و قد علت الجميع أبهة الوقار و الاجلال و بعقب ذلک يحتفل المستمعون بإمداح المصطفى (صلى الله عليه وسلم) و مكفرات ترغب في الأقلاع عن الآثام يخرجون فيها من فن الى فن و من أسلوب الى أسلوب و يأتون من ذلک بما تطرب له النفوس و ترتاح الى سماعه القلوب و بالقرب من السلطان رضوان الله تعالى عليه خزانة المنجانة قد زخرفت كأنها حلة يمانيه لها أبواب موجفة على عدد ساعات الليل الزمانية فمهما مضت ساعة وقع النقر بقدر حسابها و فتح عند ذلک باب من أبوابها و برزت منه جارية صورت في أحسن صورة ، في يدها اليمنى رقعة مشتملة على نظم فيه تلك الساعة باسمها مسطورة فتصفها بين يدي السلطان بلطافة ويسراها على فمها كالمؤدية بالمبايعة حق الخلافة . هكذا حالهم الى انبلاج عمود الصباح و نداء المنادى حي على الفلاح . انتهى .

و في زماننا هذا يحتفل المسلمون بيوم مولده (صلى الله عليه وسلم) في جميع الأمم الاسلامية.وفى القطرالمصرى تتلى الاذكاروتوزع الصدقات على الفقراء والمحتاجين. وفى القهرة يتحرک موکب أرباب الطرق بعد الظهرمن ميدان باب الخلق أمام المحافظة ويسيرقاصدا ميدان الاحتفال بالعباسية مجتازا شوارع تحت البع فالسكرية فالغورية فميدان الاشراقية فالفحامين فالحسينية فالعباسية ويشتدالزحام فى هذه الشوارع وتتقدم الموكب كوكبة من فرسان رجال الشرطة وتحف به من الجانبين قوة من رجال الجيش وقدجرت عادة الحكومة أن تحتفل بهذا اليوم المبارک احتفالا رسميا فى العباسية حيث تقام سرادقات للوزارات ويتوجه جلالة الملك أونائبه الى مكان الاحتفال و هناک يعرض الحامية المصرية على أثروصوله ثم ينقتل الى السرادق الملكى ويستقبل الطرق الصوفية بأعلامهم وبعدئذ يقصد سرادق شيخ مشايخ الطرق الصوفية فيستمع تلاوة القصة النبوية وبعد سماعها يخلع على تاليها الخلعة الملكية وتدار المرطبات والحلوى على الحاضرين ثم ينصرف بعد ذلک بموكبه الحافل أثناء قصف المدافع وفى المساء تنارالزينات المقامة على السرادقات وتطلق الألعاب النارية البديعة وفى الصباح تعطل الحكومة وزارتهاومصالحها وتتلى القصة النبوية الشريفة فى المشهد الحسينى بحضور محافظ مصر .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

أنظر � محمد رسول الله � ص ۱۴ـ۱۵ـ۱٦ تاليف : علامه محمد رضا.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسمه تعالی!!

اللهم صل و سلم وبارک أفضل صلاتک و سلامک و برکاتک علی سیدنا محمد و آله و صحبه أ جمعین .

محترموورونړو!په دي برخه کښي یوه بله برخه د لمانځني دمیلادالنبي دمشروعیت اوافضلیت په باره کښي ځیني نور شرعي دلیلونه درته ذکرکوم.

)۱(علامه کاشفي صاحب د تفسیر حسیني د � روضة الشهدآء � په ص ۱۰۴ کښي ذکر کړیدي چي په أکابرو د صحابه کرامو کښي له یوه صحابي څخه روایت دئ چي هغه سترګي چي پر جناب رسول أکرم (صلی الله علیه وسلم) باندي وژاړي (یعني دده مبارک د وفات او رحلت په وجه) نو هغه سترګي به د دوږخ اور نه ووینې (یعني د دوږخ اوربه پر حرام سي) .

علامه کاشفي (رحمه الله) ذکر کړیدي چي دغه حکم تر أهل د زماني د رسول علیه الصلاة والسلام پوري اختصاص نه درلودئ بلکي د قیامت تر ورځي پوري وټول أمت د إجابت ته دغه حکم ورشامل دئ ، هر څوک چي په هر وخت کښي د إسلام د پیغمبر له وفات څخه متاثر او متحیر سي او له درد څخه د فراق دده وژاړي په دغه حکم کښي داخل دئ ؛ ځکه فوت د آنحضرت (صلی الله علیه وسلم) د ټول أمت دپاره مصیبت ؤ او ټولو لره په همدغه مصیبت کي ژړا کول لازم دئ او غم او پریشاني کول و ټول أمت ته یو متحتم حکم دئ ، بلکي پیرانان او ملائکه ، مځکه او اسمان ، ثوابت او سیاره ستوري ، غرونه او دبري ، واښه او درختي ، وحشي حیوانان او خزندې ، درنګان او د هوا مرغان او د دریاب ماهیان په تعزیت او غم کښي دحضرت محمد صلی الله علیه وسلم مشارک او مساهم دي او ژړیدونکي ، محزون او متالم دي .

غزل:

اي زهجرانت زمین و آسمان بګریسته

سینه و دل خون شده روح وروان بګریسته

کن فکان چون قا لب اندتو چو جاني لاجرم

در عزائ تو تمام کن فکان بګریسته

ني همي ما خاکیان بهري تو ماتم داشتیم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بلکي رضوان نيز در باغ جنان بگريسته

خون گري ايديده بهر سيد کز ماتمش

جبرئيل اندر فلک با قدسيان بگريسته

آدم و نوح و خليل و موسی و عيسی بهم

در عزاۍ سيد آخر زمان بگريسته

أهل بيت آن دم که گريان گشته از بهر رسول

سنگ خارا بردل پر درد شان بگريسته

)۲ : (امام سيوطي (رحمه الله) د خپل کتاب � الحاوي للفتاوی � په ج۱ ص ۱۸۱ کښي د إسلام د پيغمبر د مولد د لمانځني په باب داسي فرمايلي دي:

إن أصل عمل المولد الذي هو اجتماع الناس وقرآءة من القرآن ورواية الأخبار الواردة في مبدأ أمرالنبي (صلى الله عليه وسلم) و ما وقع في مولده من الآيات ثم يمدلهم سماط يأكلونه و ينصرفون من غير زيادة على ذلک هو من البدع الحسنة التي يثاب عليها صاحبها لما فيه من تعظيم قدر النبي (صلى الله عليه وسلم) و إظهار الفرح و الإستبشار بمولده الشريف .

يعني چي ځما په نزد أهل د عمل د مولد چي راټوليدل د خلګو دي او قرآئت د قرآنکريم دۍ او بيانول د هغو روايتو دي چي په ابتدا کښي د شان د نبي (صلى الله عليه وسلم) راغلي دي او بيانول د هغه څه دي چي هغه پيښ سويدي (يعني د تولد په وجه له خارق العادته شيانو څخه) بيا و خلګو ته د تصدق او د خيرات سترخوان غوړولي دي چي خلګ خورک ورڅخه وکړي او وروسته بيا و خپلو ځايو ته ولاړ سي ، بېله دې چي يو نامشروع کار په دغه مجمع کي وکړ سي ، نو دا ډول عمل او لمانځنه د مولد له جملې څخه د هغو حسنه بدعتو دۍ چي و عمل کونکي ته يې ثواب ورکړکيږي ؛ ځکه په دغه کار کښي اظهار د عظمت د قدر نبي (صلى الله عليه وسلم) را ځي او اظهار د خوشحالۍ او د استبشار په مولد شريف دده مبارک سره راځي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

فاکهاني کوم چي له مالکي علماؤ څخه دئ او د إسلام د پیغمبر د میلاد د لمانځني پر خلاف یې یوه لیکنه کړېده علامه سیوطي وروسته له ذکر سوي بیان څخه په خپل کتاب کښي د فاکهاني لیکنه رانقل کړېده او جمله پر جمله یې رد کړېده او جواب یې ورکړئ دئ ، که څوک ددغه ایراد او رد خواهش لري نو و حاوي ته دي مراجعه وکړي .

)۳همدارنگه امام أبو عبدالله إبن الحاج په � مدخل � کښي د إسلام د پیغمبر د مولد د لمانځني په هغه ډول چي موږ یې ذکر وکړمدحه کړېده ، البته که د لمانځني په اجتماع کښي کوم منکر کارونه وي نو هغه یې رد کړېدي .

)۴(د إسلام پیغمبر(صلی الله علیه وسلم) په خپله د خپل ولادت لمانځنه کړېده ؛ څکه یو وخت یوه سآئل له ده مبارک څخه پوښتنه وکړه چي د دوشنبې په ورځ روژه نیول څنگه دي ؟ یا دا مطلب چي یا رسول الله د دوشنبي په ورځ ته روژه ولي نیسي ؟

نو ده مبارک په جواب کښي ورته وفرمایل : � ذاک یوم ولدت فیه � یعني د دوشنبې ورځ داسي ورځ ده چي په دغه ورځ کښي زه زیږیدلئ یم (رواه مسلم رقم الحدیث ۲۷۴۷).

نو تشریف ددغي ورځي کوم چي له ذکر سوي حدیث څخه فهمیږي متضمن دئ تشریف د هغي میاشتي لره چي دَی مبارک په کښي زیږیدلئ دئ چي د ربیع الأول میاشت ده.

)۵(همدارنگه که د صحیحینو و یوه مبارک حدیث ته په غور وکتل سي او له تعصب او إنحراف څخه إعراض وکړ سي نو دا خبره په ډاگه ورڅخه معلومیږي چي په عبادتي أمورو سره د میلاد لمانځنه په حدیث سره ثابت عمل دئ او ودې ته ضرورت نسته چي بدعت حسنه ورته وویل سي ، د هغه مبارک حدیث مضمون دادئ چي کله چي نبي (صلی الله علیه وسلم) و مدینې منوري ته راغلئ نو یهود یې ولیدل چي د عاشورآء په ورځ بې روژې نیولې ، نو د إسلام پیغمبر له دوی څخه پوښتنه وکړه چي تاسي په څه سبب په دغه ورځ روژه نیسی ؟ دوی ورته وویل چي په دغه ورځ کښي الله پاک فرعون غرق کړئ دئ او موسی ته یې نجات وربخښلئ دئ نو موږ د الله تعالی ددغه نعمت د شکر ادا کولو په خاطر روژه نیسو !

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په څنو روايتو کښې داسي راځي چي � و نحن أولى بموسى منكم � يعني د إسلام پيغمبر و يهودو ته وفرمايل چي په موسى خو موږ تر تاسي ډير حقدار يو (يعني موږ خو بايد بيخي په دغه ورځي کښې روژه ونيسو) .

)٦(و في الكاملية في ص٢٦٣ :

سئلت عن قرآئة مو لده الشريف (صلى الله عليه وسلم) و إجتماع الناس لذلک فرحًا بقدومه و استبشارا بمجيئه ما حكمها ؟

فالجواب أن قرآئة المولد على الوجه المشروع ممدوحة شرعًا لاشتمالها على تعظيمه و إظهار علامات نبوته .

)٧(و في المهند على المفند المشهور بعقائد ديوبند ص ٦۴:

السؤال الواحد والعشرون ما تقولون أن ذكر ولادته (صلى الله عليه وسلم) مستقبح شرعًا من البدعات السيئة أم غير ذلک ؟

الجواب ؟ حاشا أن يقول أحد المسلمين فضلا أن نقول نحن أن ذكر ولادته الشريفة (صلى الله عليه وسلم) بل ذكر غبار نعاله وبول حماره (صلى الله عليه وسلم) مستقبح من البدعات السيئة المحرمة فالأحوال التي لها أدنى تعلق برسول الله (صلى الله عليه وسلم) ذكرها من أحب المندوبات و أعلى المستحبات عندنا سوآء كان ذكر ولادته الشريفة او ذكر بوله و برازه و قيامه و قعوده و نومه و نبهته كما هو مصرح في رسالتنا المسماة بالبراهين القاطعة في مواضع شتى .

)٨(سئل مولانا أحمد علي المحدث السهارنپوري تلميذ الشاه محمد إسحق الدهلوي ثم المهاجر المكي عن مجلس ميلاد بأي طريق يجوز و بأي طريق لايجوز ؟

فأجاب بأن ذكر الولادة الشريفة لسيدنا رسول الله (صلى الله عليه وسلم) بروايات صحيحة في أوقات خالية عن وظآئف العبادات الواجبات و بكيفيات لم تكن مخالفة عن طريقة الصحابة و أهل القرون الثلاثة المشهود لها بالخير و بالإعتقادات التي لم تكن موهمة بالشرک والبدعة و بالآداب التي لم تكن مخالفة عن سيرة الصحابة التي هي مصداق قوله عليه الصلوة و السلام

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وفي مجموعة فتاوى ج ٣ ص ١٢٨.

السوال : هل يجوز تخصيص ذكرى المولد الشريف بشهرربيع الاول اوغيره ام لا ؟

الجواب : ان ولادة خيرالبشر عليه صلواة الله الاكبر موجب لألاف سرور وفرحة وهذه السرور والفرحة ليس له اختصاص بزمان ومكان بل استقر في عرق كل مؤمن وعصبه(وشحمه ولحمه) وان ثويبة جارية ابي لهب لما بشُّرته با لولادة السعيدة للنبي صلى الله عليه وسلم فرح واعتقها.

ثم روي في المنام بعد موته (صاحب هذه الرويا ء هوالعباس بن عبد المطلب رضي الله عنه) فقيل له كيف حالك ؟ فقال: من يوم الموت اعذب بالنار. الاانه يخفف عني كل ليلة الاثنين.وذالک ببركة السرور بولادة محمد مصطفى صلى الله عليه و سلم فاذاكان ابولهب الشقي يخفف عنه العذاب لفرحه بالميلاد. فالمسلم الموحد من امته صلى الله عليه وسلم الذي يسربمولده صلى الله عليه وسلم . ويبذل ماله في محبته

\صلى الله عليه وسلم حسب استطاعته كيف لايبلغ الى الدرجة العليا. كذاقال المحدث ابوالفرج ابن الجوزي والشيخ عبدالحق الدهلوي وغيرهما فالولادة السعيدة والمعجزات والغزوات والاحوال الاخرى المتبركة لسيد العالمين صلى الله عليه وسلم لوبينت في مجلس الوعظ اوالتعليم وشرحت مفصلاً بدون دعوة الناس . وبغيرصورة الاحتفال تكون موجبة للالوف من البركات. وقد كانت ا لصحابة رضي الله عنهم اجمعين يجعلون محافلهم متبركة ومهابط الانوار الالهية القدسية بذكر هذه الامور وبيانها وروي (اصحابي كالنجوم فبايهم اقتديتم اهتديتم.

مشكوة المصابيح .واما اجتماع الناس وانعقاد المحفل بشرط ان يكون خالياً عن المنكرات وكذا دعوة الناس الى محفل ذكر المولد ومجلس ا لسيرة النبوية. واعلان انه ينعقد في يوم كذا وموضع كذا وكذاليشتركوا في الحسنات. فالحقيقة ان ذكري المولد بهذه الصورة لم يكن في عهد صاحب الرسالة صلى الله عيه وسلم . ولافي عهد الصحابة والتابعين ومن تبعهم رضي الله عنهم . وباقي عصر المجتهدين رحمة الله تعالى عليهم . ومابلغتنا فيه رواية منهم ولعدم ثبوته بهذه الصورة في عهد النبوي المبارک يمكن ان يقال له(بدعة) وقال الامام النووي رحمه الله تعالى عليه ان البدعة في الشرع احداث مالم يكن في عهد رسول الله صلى الله عليه وعلى اله واصحابه وسلم. كذاقال الملا علي القاري رحمه الله تعالى عليه في شرح المشكوة لكنه لما كان هذا امراً حسناً ولم يكن موجباً للمعصية والاثم . وقدثبت في الشرع اجتماع الناس للفرحة والسرور ، وكذا ثبت ان سيدنا بلال رضي الله تعالى عنه احياناً كان يطلع الناس بامر المصطفى صلى الله عليه وسلم في الطريق والسوق على موعظة الرسول الله صلى الله عليه وسلم اجازه علماء الشريعة وسموه بدعة مندوبة فيثاب فاعله.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوسه چي ددغه عبارت دترجمي له مخه د مولددلفظ وضاحت ضروردئ په دي ډول چي دمولد لفظ په اصل کښي یاصیغه دظرف زمان ده یاصیغه دظرف مکان ده معنی یې ځای دزیږیدلو یاوخت دزیږیدلو دئ اوپه اصطلاح کښي دامت مولِد واجتماع ته دخلګواووقرائت ته دقران کریم اووبیانولوته دهغو روایتوچي واردوي په ولادت کښي دیوه نبي له انبیاوو اویادیوه ولي له اولیاوو اوومدح اووصفت کولو ته ددوی په نیکواقوالواوافعالوسره ددوی ویل کیږي (اعانة الطالبین جـ۳ـد ص ۳٦١)

اوس نو دمذکوره عبارت وترجمي ته ځیرسئ.

دسوال پخوږ اوخلاصه داده چي داسلام دپیغمبردسیرة بیانولو اودده مبارک دمدح اوصفت په خاطر راغونډیدل خاص په هغه میاشت کښي چي دده مبارک زوکړه په کښي سویده چي هغه دربیع الاول یاغیره میاشت ده جائزده اوکه نه ده یعني سره له دي چي نفس داسلام دپیغمبر دسیرت بیانول اودده مبارک مدحه اوثناکول خوپه شریعت کښي ډیرمهم کار دئ خوپه دغه خاص شکل کښي دغه کارکول چي مثلاً ودغه کارته دربیع الاول تر میاشتي تخصیص ورکړل سي اوپه قاعده سره خلګ ومحفل دمولِد شریف ته رادعوت کړل سي اوپه دي معتاد ډول وخلګوته اعلانونه وکړل سي دشریعت له نظره څنګه کاردئ؟ دجواب خلاصه داده چي که چیري په دغه اجتماع کښي غیرشرعي کارونه وجود ونلري نوعلماوودشریعت دغه کار جائزګڼلئ اوبدعت مندوبة یې بللئ دئ اوددغه کارکونکي یې مستحقین دثواب بللي دي، همدارنګه په ذکرسوئ فتاوی کښي راغلي دي چي ډیروله غټانودرجالودطریقت کوم چي عمل دمولد یې ترسره کړیدئ په خوب کښي په داسي حال کښي داسلام پیغمبرلیدلئ دئ چي په عمل دمولدخپل به راضي اوخوشحاله وو اوشیخ عبدالحق محدث دهلوي فرمایې چي ځني له هغوخواصودعمل اودلمانځني دمولد داسلام دپیغمبر کوم چي په وارو وارو په تجربه رسیدلئ دئ دادئ چي په دغه ټول کال کښي دغه څوک چي لمانځنه دمیلادیې کړي وي له امن اوامان سره مخامخ سویدئ اوپه یوه طریقه له طریقوسره دکامیابئ زیري ورکړسویدئ

وایضاً في مجموعة الفتاوی ج ١ ص ۳۹للعلامة الکنوي بعد تمهید عدة مقدمات اقول بعدتمهید هذه المقدمات ان ذکري المولدنفسه لیس بدعة ضلالة لوجهین:

الوجه الاول : ان المولد عبارة عن ان یقراء آیة من الآیات القرانیة . اویروي حدیث من احادیث النبویة . ویذکرشئ من الفضائل والمعجزات النبویة . ویضاف في الشرح بعض حالات ولادته صلی الله علیه وسلم .ونسبه الشریف والخوارق التي ظهرت في حین ولادته وقبلها .ونحوها. کذاحققه ابن حجرالمکي في (نعمة الکبری علی العالم بمولد سید ولدادم وغیره من العلماء الحذاق المهرة وهذه الحقیقة کانت موجودة في العهد النبوي وعصرالصحابه وان لم تسم بهذه التسمیة ولا یخفی علی المحدثین الماهرین ان الصحابة رضي الله عنهم کانوا یذکرون الفضائل والشمائل

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

النبوية . والحالات الراهنة عند ولادة ا لرسول المعظم صلى الله عليه وسلم وقد روي في الصحاح ان رسول الله صلى الله عليه وسلم كان يضع لحسان منبراً في المسجد يقول عليه قائماً يفاخرعن رسول الله صلى الله عليه وسلم وينشد اشعاره في مدح رسول الله صلى الله عليه وسلم وكان رسول الله صلى الله عليه وسلم يدعوله ويقول ::اللهم ايده بروح القدوس . ولا يخفى على من طالع ديوان حِسان رضي الله عنه ان في قصائده ذكرت المعجزات النبوية واحوال الولادة السعيدة . والنسب الشريف وغيرها . وانشاد الاشعار بهذه الصفة في المجالس هو عين المولد . وقصة انشاده الاشعار في المسجد النبوي رويت في صحيح الامام البخاري رحمة الله عليه ومن شاء الاطلاع فليرجع اليه اوالى غيره فتح الباري ج١ص٥٤٨.رقم الحديث ٤٥٣.

فلا يظهر بين الذكرالمولد الذي مربيانه وبين هذه القصة فرق معتد به . الاان هذه القصة لم تسم بمحفل المولد . وهذاامراخر. ان اعترض ان نفس ذكر المولد وبيان الفضائل وغيره ثابت لكن ذكر المولد بهذه الصورة بآن يجمع له الرجال ويدعى الاحباب من البيوت لم يثبت،يجاب بان جمع الرجال وطلبهم لتبليغ العلم ونشره ثابت في الحديث كما ذكر فقيه ابوالليث السمرقندي رحمه الله تعالى عليه في كتابه تنبيه الغافلين: عن على بن ابي طالب قال:نزلت(اذاجاء نصرالله) في مرض رسول الله صلى الله عليه وسلم فما لبث ان خرج اليوم الخميس فرقي المنبر وجلس عليه ثم دعابلالاوقال:نادفي المدينة ان اجتمعوا لوصية رسول الله عليه وسلم فنادى بلال فاجتمع صغيرهم وكبيرهم وتركواابواب بيوتهم مفتحة حتى خرجت العذاري من خدورهن حتى خض(قوله خض يقال غض مكان باهله امتلأبهم وضاق)المسجد باهله والنبي صلى الله عليه وسلم يقول ،وسعوا لمن وراء كم ثم قام فحمدالله واثنى عليه وصلى على الانبياء . ثم قال انا محمد بن عبدالله بن عبدالمطلب بن هاشم العربي الحرمي المكي الحديث انتهى ملخصاً . وذكره في باب رفق٢٩٩. وفوق ذالک بان الكلام في المولدنفسه . واماالتخصيصات العرفية والاموارالمحيطة به فان لم تثبت من هذالاجتماع الذي ذكره في الحديث لايلزم منه عدم جوازذكرى المولد ولايستلزم منع الاحتفال به.

دوجه ثاني خلاصه داده چي داخبره په احاديثو اوپه شرعي دلائلوثابته ده چي دهرفردله افردوڅخه دعلم شرعي په هروخت کښي چي وي تعليم اوتعلم شرعي كار دئ،نو داسلام دبيغمبردميلادپه مناسبت داسلام دپيغمبر سيرت اوحالات بيانول يااوريدل هم يوفرددئ له افرادو څخه دتعليم اودتعلم دعلم شرعي نوپه دي وجه داهم شرعي کاردئ اوودي خبري ته متبحرفقهاء اومستنبطين علماء كوم چي له اهله څخه دفتوى دي لكه ابوشامه حافظ ابن حجر اوامام سيوطي اوشامي اوامثال ددوئ تللي دي اوحكم يې کړيدئ په استحباب دذكردمولِد ،اود (الانوارالمحمدية من المواهب اللدنية)په ١٢٨او٢٩ صفحه کښي په دي اړه داسي راغلي دي . وارضعته صلى الله عليه وسلم ثويبة عتيقة ابي لهب اعتقها حين بشَّرَتْه بولادته عليه السلام وقدروءي ابولهب بعدموته فى النوم فقيل له ماحالک فقال في النار الاانه خُفِّف عنى في كل ليلة اثنين وامص من بين اصبعين هاتين ماءً واشاربرأس اِصبعيه وانّ ذالک باعتاقي لثويبة عندما بشرتنى بولادة النبي صلى الله عليه وسلم وبأرضاعهاله صلى الله عليه وسلم.قال ابن الجزري فأذاكان

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هذا أبولهب الكافر الذي نزل القران بذمه جوزي بفرحه ليلة مولد النبي صلى الله عليه وسلم فما حال المسلم الموحد من امته صلى الله عليه وسلم يُسر بمولده ويبذل ماتصل اليه قدرته في محبته صلى الله عليه وسلم لعمري انما يكون جزاءه من الله الكريم ان يدخله بفضله العميم جنات النعيم ولازال اهل الاسلام يحتلفون بشهرمولده عليه الصلاة والسلام ويعملون الولائم ويتصدقون في لياليه بانواع الصدقات ويظهرون السرور ويزيدون في المبرات ويعتنون بقرائة مولده الكريم ويظهرعليهم من بركاته كل فضل عميم ومما جُرِّب من خواصه انه امان في ذالک العام وبشرى عاجلة بنيل البغية فرحم الله امرء اتخذ ليالي شهر مولده المبارکة اعياداً .

قدرمنوورونو داسلام دپیغمبر دمیلاددلمانځني دشرعي حکم په ارتباط مي دمعتمدوکتابو په حواله داسلام اوداهل السنت والجماعت دنامتوعلماؤ قولونه درته ذکرکړل چي له ټولو څخه مثبته نتیجه ترلاسه کیږي اووهغه چاته چي دحق تلاش کوي اودحق منونکي وي اودسلیم عقل خاوند وي په ډیر کافي ډو ل ذکرسوي تفصیل قناعت ورکونکئ دئ ددي سلسلي په اخرکښي زه عاجزهم غواړم چي خپل نظرومسلمانانوته دیوڅوجملوپه ضمن کښي تقدیم کړم.

اوله جمله داده چي داسلام دپیغمبر دمیلادلمانځنه چي په دغه مروج ډول داسلام په ابتدائې درو قرنو کښي نه کیدله اوبیا دعالم اسلام په ټولو اطرافواواکنافوکښي پیل سوه نود پوښتني ځائ باید داخبره وي چي داسلام په اولو دروقرنوکښي ولي دغه عظیم الشانه عمل نه ترسره کیدي ددي دپاره بایدیو عذر اوعلت پیداسي اوله کومه وخته چي دغه عمل مسلمانانورواج کړیدئ ځماپه فکر دادسوال اودپوښتني ځائ نه دئ ځکه داسلام دپیغمبر دمیلا ددلمانځني په عظمت کښي که صحیح فکروکړل سي اوسیاسي اواجتماعي داخلي اوخارجي دیني اواخروي ګټي يې وڅیړلي سي نوبي اختیاره دهرمسلمان وجدان اوعقل اوعلم پردي باندي حکم کوي چي مسلمانان ضروربايد دغه عمل هرکال درببع الاول په میاشت کښي په ډیرجوش اوخروش سره ترسره کوي خو البته په دي شرط چي شرعي مقررات به په نظر کئ نیسي.

دوهمه جمله داده چي دري پيړي مخکي انګریزانو ځني جاسوسان واسلامي هیوادوته دپاره دفتني اوفساداچولوپه منځ کښي دمسلمانانو ولیږل چي دهغو جاسوسانو څخه یو جاسوس همفرياهمفري نومیده دغه جاسوس چي کله دجاسوسي دوري پوره کړي بیايې یوکتاب جوړکړ چي هغه کتا ب يې هم دهمفرپه نامه یادیږي اواوس هم دغه کتاب په مختلفوهیوادوکښي په مختلفوژبوکښي وجود لري په دغه کتاب کښي ده هغه ټولي وظیفي ذکرکړیدي کومي چي دانګریزانو دحکمرانانو لخواودته سپارلي سوي وي اودارنګه يې هغه ټول اجراات په دغه کتاب کښي ذکرکړیدي کوم چي په اسلامي ملکوکښي ده د انګریزحکمرانانوددستورمطابق ترسره کړي وو ده په دي کتاب کښي ذکرکړیدي چي یوه وظیفه ماته داراکړه سویوه چي ته به په اسلامي هیوادوکښي کوښښ کوي چي دمسلمانانوتعلق داسلام د پیغمبرله اولادي څخه پري کړي ځکه چي دپیغمبرپه اولاد کښي هرڅوک چي مسلمانان يې ويني نوومسلمانانوته داسلام پیغمبر اودهغه حالات ورپیادوي. ددغه جاسوس په دغه خبره کښي که فکروکړ سی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوداخبره به وهرمسلمان ته په ډاګه سي چي داسلام دپيغمبر دميلاد لمانځنه به پرکافرانوباندي په څونه لوړه کچه دغم اوددرد اثراچوي اونه لمانځل بي دکفارو څونه غټ اومهم مطلوب وي.

دريمه جمله داده چي داحاديثو په ټولومعتبرکتابوکښي دغه روايت مذکوردئ چي يوه يهودي وحضرت عمر رضی الله عنه ته وويل چي که دغه ايت چي (اليوم اکملت...الی اخرها)پرموږ يهودونازل سوئ وائ نو موږ به هغه ورځ داختر ورځ ګرځولي وائ حضرت عمرورته وفرمايل چي ددغه ايت دنزول ورځ زموږ ددوواخترورځ ده ځکه چي دغه ايت دجمعي په ورځ نازل سويدئ چي په اسلام کښي يوه ستره مقدسه ورځ ده اوبل دعرفي په ورځ نازل سويدئ چي په سلام کښي له ډيرومقدسوورځوڅخه يوه بله ورځ ده ،که دحضرت عمرپه دغه کلام کښي غوروکړل سي نووهرسړي ته داخبره څرګنديږي چي په مسلمانانوباندي چي په کومه ورځ کښي يوستر الهي انعام سويوي نوهغه ورځ داختردورځي په شان بايدوګڼي، نوچي ددغه مبارک ايت دنزول ورځ ددي مستحقه سوه چي داختر دورځي په شان وبلله سی نوداسلام دپيغمبر صلی الله عليه وسلم دولادت ورځ به چي مبدأاوپيل پرعالم بشريت باندي دټولودنيوی اوديني اواخروي ستروسترو نعمتوده څنګه په دي سره حقداره نه وي چي ولمانځله سي اوديوستراختر په شان وګڼله سي.

څلورمه جمله داده چي که څوک په دي قول دخدای پاک کښي چي (ويتبع غيرسبيل المؤمنين) چي دسورة النساء ۱۱۵ايت دئ صحيح فکروکړي اودارنګه داسلام دپيغمبر صلی الله عليه وسلم په دغومبارکوحديثوکښي په شرط دلياقت اوپه شرط دعدم دتعصب تأمل اوتدبروکړي نوداسلام دپيغمبر دميلاد دلمانځني دمشروعيت په باب به هيڅ شک اوشبهه ورته پاته نشي ، اوداخبره به هم ورته ثابته شي چي دميلادالنبي عليه الصلاة واسلام لمانځنه په اسلام کښی په هيڅ معنی دبدعت کارنه دئ، بلکي داسلامی اصولوله مخی په شرعي دلائلوسره ثابت سوي عمل دئ حديثونه دادي ،

۱)(قال النبي صلی الله عليه وسلم (ان الله لايجمع امتي علي ضلالة) رواه الترمذی . کتاب الفتن باب لزوم الجماعة.

۲) (مارأه المسلمون حسناً فهو عندالله حسن ...) رواه الحاکم في المستدرک ج۳ص۸۷.

۳) (من سن في الاسلام سنة حسنةً فله اجرها واجرمن عمل بها ...) رواه مسلم في کتاب الزکاة باب الحث علی الصدقة.

محترمومسلمانانو!دا اخيردهغه څه دئ چي داسلام دپيغمبر دميلادپه مناسبت می وتاسي محترموته تقديم کړل له الله جل جلا له څخه يې دکامل ا جر اميدواريم.

Download from: ketabton.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library